

LETNO XXIV. — Številka 29

Ustanovitelj: obč. konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Šk. Loka in Tržič — Izdaja ČP Gorenjski tisk Kranj. Glavni urednik Anton Miklavčič — Odgovorni urednik Albin Učakar

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

KRANJ, sreda, 14. 4. 1971

Cena 50 par

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik. Od 1. januarja 1958 kot poltednik. Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko. Od 1. januarja 1964 kot poltednik, in sicer ob sredah in sobotah

Štafeta mladosti je krenila na pot

Včeraj dopoldne so tržški mladinci prevzeli zvezno mladinsko štafeto iz rok mladincev radovljiske občine. Iz Kopra, kjer je štafeta v ponedeljek začela svojo pot po domovini, je potovala prvi dan po Goriškem in prispeala do Vršiča, od koder je krenila včeraj zjutraj. V Tržiču se ji je priključila še podljubeljska. Staftno palico so poleg učencev vseh treh šol nosili še vojaki-graničarji, planinci, taborniki in gasilci. Pred spomenikom NOB, kjer je bila glavna svečanost, je spregovoril predsednik občinske konference ZMS Tržič Silvo Plajbes in zapel združeni pevski zbor tržiških šol. Pri Zadragi so učenci osnovne šole iz Krizev predali štafeto kranjskim mladincem. —ok

Kontrola popisa prebivalstva

Pisali smo že, da so na Gorenjskem tri občine, in sicer kranjska, tržišča in jeseniška zajete v kontrolo popisa prebivalstva. Posebej usposobljeni inštruktorji že od včeraj dalje obiskujejo občane v nekaterih popisnih okoliših in opravljajo kontrolu popisa. Instruktorji bodo preverjali popolnost zajetja, tako da bodo preverjali število članov gospodinjstva, preverjali pa bodo tudi nekatere podatke o stanovanjih. Pravilnost odgovorov popisa pa bo preverjena tako, da bo vsak četrti prebivalec ponovno popisan.

Kontrola popisa prebivalstva bo izvedena na podlagi dokumentov, ki jih imajo občani in ne tako kot je bilo pri popisu — na podlagi ustne izjave občana. Zato naj občani v popisnih okoliših, kjer bo kontrola popisa, pravijo osebne izkaznice, ro-

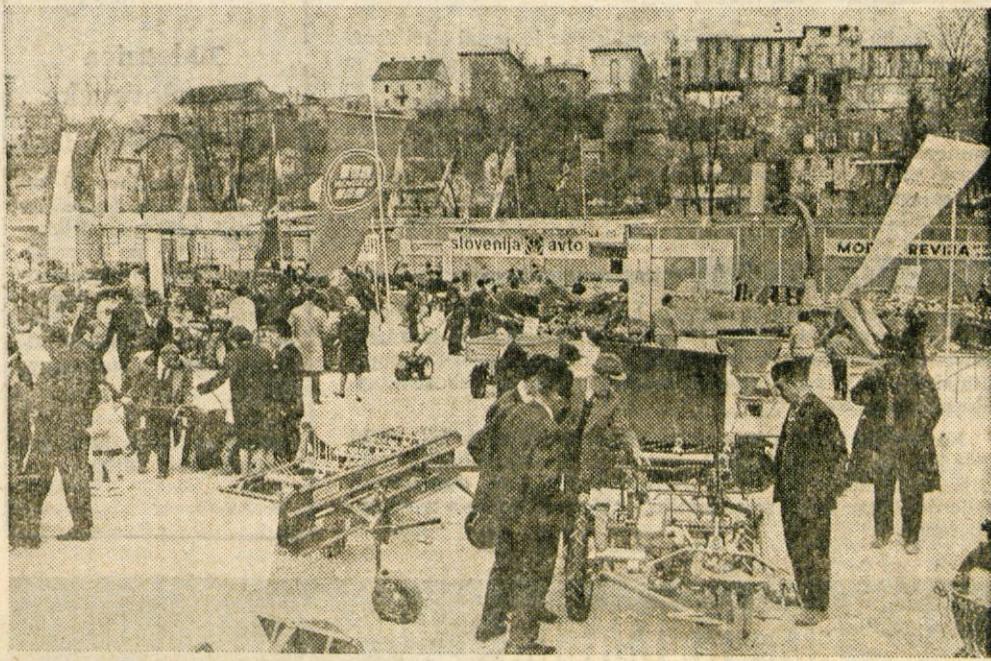
stne liste (tisti, ki nimajo osebnih izkaznic) ter dokazi o izobrazbi (spricevala, diplome).

V kranjski občini bo kontrola popisa v naslednjih ulicah: Kokrški breg, del Gregorčeve, del Koroške ceste, del Stritarjeve, Trg revolucije, del Gospovske ceste, Jezerska cesta od Primskevega do Britofa, Kurirska pot in Kokrški log.

V tržiški občini bo kontrola popisa v vasi Hudo in v Koverju.

V jeseniški občini je za kontrolu popisa izbran del Ceste 1. maja.

Ce kdo od občanov še ni bil popisan, naj se oglaši osebno pri občinskih popisnih komisijah. V Kranju je telefonska številka občinske popisne komisije v rednem delovnem času 22-621, popoldne do 19. ure pa 22-620.

Na letosnjem spomladanskem sejmu je še posebno veliko zanimanje za kmetijsko mehanizacijo. Razstaviščni prostor v Savskem logu je z različnimi kmetijskimi stroji res dobro založen. Med razstavljalci kmetijske mehanizacije ima veliko izbiro tudi Agrotehnika.

X. SPOMLADANSKI SEJEM OD 10. DO 19. APRILA

19 priznanj OF

Na slovesnosti ob 30. obletnici osvobodilne fronte, ki bo v radovljški občini 26. aprila, bodo podelili tudi občinska priznanja osvobodilne fronte. Izvršni odbor občinske konference SZDL je na zadnji seji sklenil, da bodo letos v občini podelili 19 priznanj, dokončno pa bo o predlogu žirije razpravljala in sklepa občinska konferenca socialistične zveze, ki se bo sestala predvidoma 20. aprila. V počastitev 30-letnice ustanovitve OF bodo tudi v krajevnih organizacijah socialistične zveze v občini pripravili proslave in druge prireditve. 27. aprila pa se bo iz radovljške občine udeležilo osrednje proslave ob obletnici OF v Ljubljani okrog 200 aktivistov.

A. Z.

JESENICE

Na zadnji seji delavskega sveta železarne Jesenice so sprejeli tudi sklep, da ZPSŽ Ljubljana, železarna Jesenice pristopa k poslovnemu sodelovanju za proizvodnjo in prodajo sredstev za integralni transport na podlagi pogodbe o poslovno tehničnem sodelovanju, ki so jo sklenili ustanovitelji Boris Kidrič — Maribor, ITAS — Kočevje, Vozila — Nova Gorica in Poslovno združenje SMELT.

D. S.

KRANJ

V petek, 16. aprila, ob 10. uri bo v sejni dvorani občinske skupščine Kranj razprava o spremembah v ekonomskem sistemu, ki jih obravnavajo ustavní amandmajti od številke 21 do 27. Razpravo bo vodil predsednik komisije za družbeno-ekonomske odnose in ekonomsko politiko pri CK ZKS in član zvezne koordinacijske komisije za pripravo ustavnih amandmajev Zvone Dragan.

-jg

Na zadnji seji v tem mandatnem obdobju se je v ponedeljek popoldne sestal izvršni odbor občinske konference socialistične zveze. Člani izvršnega odbora so pregledali in razpravljali o gradivu za sejo občinske konference SZDL. Razen tega so obravnavali organizacijska vprašanja za konferenco, informacijo o predlogu žirije za podeljevanje priznanj OF in program javnih razprav o ustavnih spremembah v občini.

Kranj, 13. aprila — Komite občinske konference ZK, predsedstvo občinskega sindikalnega sveta in izvršni odbor občinske konference SZDL so popoldne pripravili uvodno razpravo v ustavnih spremembah. Razprava je pomenila tudi začetek javnih razprav v občini, udeležili pa so se je sekretarji organizacij ZK, predsedniki sindikalnih organizacij in predsedniki krajevnih organizacij socialistične zveze v občini.

A. Z.

RADOVLJICA

Radovljica, 13. aprila — Popoldne se je sestal širši družbenopolitični aktiv. Glavne značilnosti ustavnih sprememb je pojasnil član predsedstva republike konference SZDL Božo Kovač. Razprava je bila hkrati uvod v javne razprave o ustavnih spremembah v občini. Po današnjem uvodu se bodo namreč že ta teden po krajevnih organizacijah socialistične zveze začele javne razprave, ki bodo trajale do 25. aprila. V krajevnih organizacijah socialistične zveze bodo hkrati tudi delovne konference.

A. Z.

TRŽIČ

Pretekli četrtek je tržiškim komunistom govoril o ustavnih spremembah, ki so pred urimi, član centralnega komiteja slovenskih komunistov in predsednik odbora za družbenopolitični sistem in notranjo politiko pri republiškem zboru skupščine Martin Košir.

Namen tega zpora komunistov tržiške občine je bil, da bi le-ti kot usmerjevalci javnih razprav na terenu dobili podrobnejše informacije in obrazložitve o predvidenih dopolnitvah sedanja ustave in da se seznanijo z nalogami, ki so s to akcijo povezane.

-ok

Posvet predstnikov občinskih konferenc SZDL Gorenjske

V petek je bila gostitelj sejstanka predstnikov občinskih konferenc socialistične zveze tržiška občina. Skupaj z republiškimi političnimi delavci pri SZDL, ki jih je vodil Franc Kimovec-Žiga, so razpravljali o tekoči problematiki: pripravah in izvedbi razprav o ustavnih spremembah po krajevnih organizacijah SZDL, o kadrovjanju in prihodnjih volitvah v zvezne in republike organe socialistične zveze in o praznovanju 30. obletnice ustanovitve OF in vstaje slovenskega ljudstva.

V tržiški občini so že pričeli z razpravami po terenu, v ostalih so tik pred začetkom, saj morajo le-te biti končane do 15. maja, torej v enem mesecu. Predvsem želijo, da bi bile razprave kar se da tudi vsebinsko kvalitetne, zato so predstavniki gorenjskih občinskih konferenc želeli čim več predavateljev iz republike oziroma njenih forumov. Poleg tega so se dogovorili, da bodo po pomoci ostalih političnih občinskih organizacij, predvsem sindikatov in zveze komunistov, organizirali take razprave tudi po vseh večjih delovnih organizacijah, posebej pa še po panogah, kot so zdravstvo, prosjeta idr.

Poleg občinskih proslav ob 30-letnici vstaje pa se bodo Gorenčci v velikem številu udeležili tudi centralne proslave na predvečer OF v ljubljanskem Tivoliu.

Tržič se je zavzel tudi za to, da bi ob tej priložnosti, ko bodo tudi po krajevnih organizacijah proslavljeni to pomembno občinstvo našega naroda, sprejeli v članstvo socialistične zveze mladince,

ki so dopolnili 18 let. Mimo tega pripravljajo tudi izbor tistih občanov, ki so zaslužili s svojim delom priznanja, ki jih od lani vsako leto podeljuje naslednica nekdanje OF — SZDL.

— ok

**Drago Rozman,
predsednik ZM Radovljica**

Na petkovih volilnih konferenci občinske organizacije zveze mladine v Radovljici so predstavniki mladih iz radovljške občine pregledali in ocenili delo organizacije med dvema volilnima konferenca. Na seji so sprejeli tudi pravila občinske organizacije in izvolili vodstvo za prihodnje mandatno obdobje. Za predsednika so izvolili Draga Rozmana, ki je zaposlen v tovarni Veriga v Leskah, za sekretarja pa Mojstira Faganc-

la, ki dela v Iskri v Otočah. Člani konference so izvolili tudi predsednike štirih komisij, medtem ko bo preostale člane komisij izvolilo predsedstvo na prvi seji. Podrobno so na konferenci spregovorili o športni in rekreativni dejavnosti mladih v občini, o izobraževanju in drugih oblikah dela. Nazadnje pa so s protestnim pismom obsoledili napad na našega veleposlanika in osebje veleposlaništva na Švedskem.

A. Z.

Železarji o ustavnih spremembah

V ponedeljek so se zbrali na redni seji člani delavskega sveta železarne Jesenice. Poleg predloga sklepov in poročil odborov so sprejeli razpis volitev v samoupravne organe železarne, predlog pravilnika o izplačevanju nadomestila osebnega dohodka za prvi 30 dni nezmožnosti za delo zaradi bolezni in dodali soglasje k pravilniku o delovnih razmerjih in pravilniku o 42-urnem delovnem tednu ZPSŽ, ki ga bo pozneje sprejel tudi delavski svet združenega podjetja Slovenske železarne.

Glavna točka dnevnega reda zadnje seje pa je bila razprava o predlogu ustavnih sprememb in dopolnil.

Po uvodni obrazložitvi ustavnih sprememb, ki jo je podal tovarš Ludvik Kejžar, so člani delavskega sveta govorili predvsem o tistih dopolnilih, ki kakorkoli omenjajo in obravnavajo naš gospodarski položaj in njegov nadaljnji razvoj. V razpravi so se menili in razpravljali predvsem o vlogi in pomenu bazične industrije glede na kompenzacije, o deviznem primankljaju in o skupnem trgu.

Na področju skupnega trga se vse pogosteje pojavljajo nekateri problemi, za katere bo treba bolj odločno poskrbeti in jih odpraviti. Pri plačevanju so nekatere podjetja še vedno nedosledna, sam način plačevanja pa zahteva ustreznje oblike. Prav zdaj pa se že prijavljajo na zakon o inšpekcijskih službah, ki bodo problem reševali z vso resnostjo in prizadevnostjo. Te službe bodo v naši družbeni stvarnosti nenehno prisotne in obenem odgovorne za dosledno spoštvovanje zakonskih določil.

V razpravi so tudi poudarili, da ustavne spremembe in do-

polnila ne bodo zanemarjala našega gospodarskega razvoja, kajti v svojem najglobljem bistvu in vsebinu postavljajo tudi odločne zahteve po ureševanju našega stabilizacijskega programa.

D. Sedej

Ivan Vurnik

Ob lanskem radovljškem občinskem prazniku so na slavnostni seji občinske skupščine arhitekta, univerzitetnega profesorja inž. Ivana Vurnika proglašili za častnega občana Radovljice.

Ivan Vurnik je bil prvi profesor na mladi ljubljanski univerzi. Predaval je številne predmete: nauk o gradnjah stanovanj, javnih in industrijskih zgradb itd. Bil je starešina slovenskih arhitektov ob Plečniku, Fabijaniju in Jagu. Njegovo neumorno delo je bilo ves čas tesno povezano z vzgojo novih generacij slovenskih arhitektov, zato je bila nedeljska vest o smrti ustanovitelja slovenske šole za arhitekturo, rednega profesorja in dolgoletnega prestonika oddelka za arhitekturo, častnega predsednika zveze arhitektov Slovenije tembolj boleča.

SLOVENIJALES

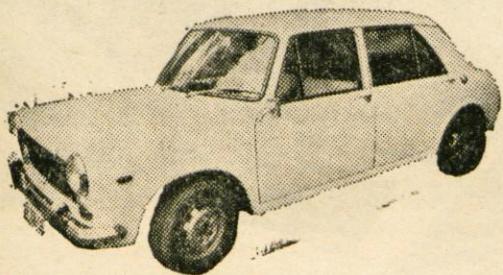
Obiščite nas na
Gorenjskem sejmu

5% popust VRATA • OKNA

Gorenjci!

Ko se mudite v Tržiču, ne pozabite obiskati tudi nove blagovnice Mercator, kjer vam je na voljo bogata izbira metrskega blaga, ženskega in moškega perila, pletenin ter konfekcije. Konfekcijsko blago vam po potrebi tudi takoj popravimo.

Žrebanje bo v
Škofji Loki
18. avgusta

Veliko nagradno žrebanje

GORENSKE
KREDITNE
BANKE

Za vlagatelje, ki do 31. 7. 1971 vlože na hranično knjižico ali devizni račun

- 2000 din — vezano na eno leto
- 1000 din — vezano na dve leti
- obnovijo v navedenem času rok vezave

Za vsak navedeni polog en žrebni listek

Za večji polog več žrebnih listkov

Prva nagrada

AUSTIN 1300

5 denarnih nagrad po 2000 din
5 denarnih nagrad po 1500 din
10 denarnih nagrad po 1000 din
10 denarnih nagrad po 800 din
10 denarnih nagrad po 600 din
10 denarnih nagrad po 400 din
49 denarnih nagrad po 100 din

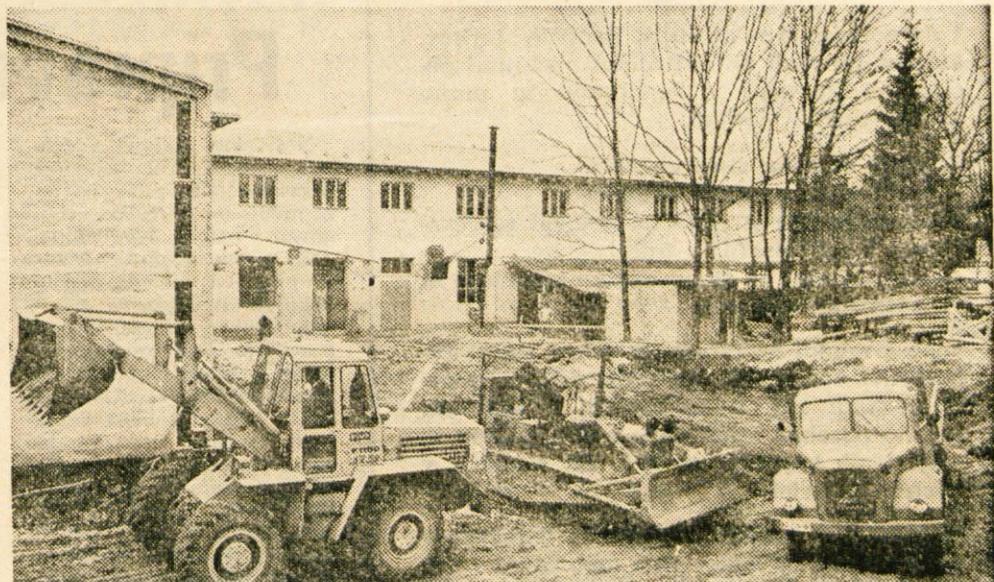
Sredstva na deviznih računih obrestujemo:

Hranilne vloge
obrestujemo:
— navadne 6 %
— vezane nad 1 leto 7 %
— vezane nad 2 leti 7,5 %

— navadna 5,5 %
v devizah
0,5 % v dinarjih
— vezana nad 1 leto
7,5 % v devizah

Tako kot prejšnja leta ima veletrgovina Živila Kranj tudi letos svoj paviljon na spomladanskem sejmu in sicer v delavskem domu.

Elra iz Reteč pri Škofji Loki bo letos zgradila novo lakirnico in novo proizvodno halu. V teh dneh so začeli z zemeljskimi deli. (lb) — Foto: F. Perdan

Možnosti za povečanje proizvodnje

Podjetje Elra iz Reteč pri Škofji Loki je v teh dneh začelo graditi novo lakirnico in novo proizvodno halu. S tem bodo pridobili 2000 kvadratnih metrov delovne površine.

Za gradnjo nove lakirnice so se odločili, ker je sedanja postala premajhna in tehnološki proces zastarel. Predstavljala je ozko grlo v proizvodnji in modernizirali tehnološki proces. Tu bodo uredili tudi novo, sodobno emajlirnico.

in začeli s sodobnejšo tehnologijo lakiranja.

Tudi novo proizvodno halo gradijo, da bi odpravili ozko grlo v proizvodnji in modernizirali tehnološki proces. Tu bodo uredili tudi novo, sodobno emajlirnico.

Računajo, da bodo gradbeni dela v lakirnici končana do srede junija. Nato bodo montirali opremo. S proizvodnjo naj bi začeli avgusta. Proizvodna hala mora biti po predvidevanjih zgrajena avgusta, septembra naj bi montirali novo opremo in začeli s proizvodnjo.

Skupno z opremo bo gradnja lakirnic in nove proizvodne hale veljala kolektiv Elre 4.000.000 din. Ves denar bo podjetje dalo iz lastne akumulacije.

In pomen? Za letos ima kolektiv podjetja Elra planira-

ne za 60.000.000 din realizacije. Ob vključitvi novih zmogljivosti v letu 1972 pa računajo na 100.000.000 din realizacije. — lb

Popravek

V članku Utesnjena v učilnici — zaželjena v bolnišnici je prišlo do pomote. Stavek ... »dijaki opravljajo redno šolsko prakso brez predhodnega praktičnega pouka kar na oddelku ...« se pravilno glasi takole: »... učenci morajo imeti praktični pouk v kabinetu šole preden imajo dostop do pacienta. V dnevnih prostorih bolnice potekajo seminarji, ki jih vodi sestra instrutorica«. Zdravstveno šolo Jesenice zato prosimo, da nam neljubo napako oprosti. D. Sedej

Obiščite nas na
Gorenjskem sejmu

5% popust VRATA • OKNA

JUGOBANKA

LJUBLJANA,
Titova 32

LJUBLJANA,
Celovška 106

CELJE,
Titov trg 7

Vabimo vas, da se poslužite bančnih storitev, ki vam jih nudi JUGOBANKA s svojimi poslovnimi enotami v Jugoslaviji in preko predstavnosti v tujini.

- zbira hranilne vloge občanov
- vodi devizne račune občanov
- opravlja vse storitve na podlagi varčevanja v Jugoslaviji in tujini
- daje kredite za stanovanjsko izgradnjo in potrošniške kredite

Jugoslovanom na začasnom delu v tujini JUGOBANKA omogoča, da svoje prihranke položijo tudi pri tujih bankah s katerimi imamo posebne aranžmane o dvojezičnih in trojezičnih knjižicah in to v ZR Nemčiji, v Avstriji in Švici.

Prihranke v markah, šilingih in frankih na teh knjižicah se lahko prav tako dviga v teh državah in v Jugoslaviji pri vseh filialah JUGOBANKE.

Banka v Celju posluje vsak delavnik, razen sobote, od 9. do 12. ure in od 13. do 17. ure.

Predstavniki mladih iz Jelovice so se v ponedeljek pogovarjali s predstavniki republike konference ZMS. (lb) — Foto: F. Perdan

Priprave na konferenco

Novembra lani so v Jelovici v Škofji Loki ustanovili pripravljalni odbor, ki naj bi uredil vse potrebno za ponovno ustanovitev aktivna ZMS v tem kolektivu. Odbor je pripravil več predlogov, kako zbrati mlade za delo v mlađinski organizaciji. Pripravili so tudi predlog pravil in predlog programa dela za leto 1971. Predvideli so, da bi bila ustanovna konferenca januarja letos. Vendar so se priprave malo zavlekle in konferenca bo 24. aprila. Nanko bodo povabili vse mlade iz obratov v Kranju, Predvoru, Sovodnju, Gorenji vasi in seveda vse mlade, ki delajo v glavnem obratu na Trati.

V zvezi s pripravami na konferenco so se člani pripravljalnega odbora v ponedeljek posvetovali s predstavniki republike konference. Pogovarjali so se predvsem o »Akciji 75«, ki jo je pripravila republiška konferenca ZMS in v celoti je bilo sklenjeno, da bo prek 80 aktivov iz vse Slovenije. Namen akcije je spremeljanje dela tekmajočih aktivov in jih spodbujati k še večji aktivnosti. V akcijo naj bi se vključil tudi aktiv ZMS Jelovica.

V razgovoru se je pokazalo, da bodo mladi v Jelovici morali dati več poudarka izobraževanju in prizadevanju za hitrejšo in cenejšo stanovanjsko gradnjo.

Najprej so vse mlađinske organizacije izvajalne sklepov, Predsedstvo bo imelo 25 članov.

Konferenci bodo volili vodstvo aktiv: predsedstvo in izvršilni odbor. Sprejeli bodo tudi program dela. Sklenili so, da bodo skušali pritegniti v organe upravljanja čimveč mladincev iz stranskih obratov, kar bo omogočalo boljše in hitrejše izvajanje sklepov.

Predsedstvo bo imelo 25 članov.

Konferenca, na kateri bo

do ustanovili mlađinski akti-

vit Jelovice, bo 24. aprila. Po

konferenci pa bo prijetljivo

srečanje mladih vseh ob-

ratov. V kulturnem progra-

mu bo nastopil tudi Jelovski

oktet.

L. B.

Javne razprave o ustavnih amand- majih v Šk. Loki

Razprave o ustavnih amandmajih v Škofji Loki potekajo natančno po pripravljenem programu.

Najprej so vsem krajevnim organizacijam SZDL poslali izvlečke iz ustavnih amandmajev. V prihodnjih dneh bodo v štirih večjih krajih v občini pripravili javne tribune, in sicer: 18. aprila ob 8. uri zjutraj v Žireh, 20. aprila ob 18. uri v Železnikih, 20. aprila ob 20. uri v Gorenji vasi in 22. aprila ob 18. uri v Škofji Loki.

V soboto bodo za predsednike in tajnike SZDL pripravili enodnevni seminar. Razpravljali bodo o delu SZDL

in o gospodarstvu v občini, popoldne pa bo razgovor v širšem sestavu, skupaj z ostalimi organizacijami, z dr. Marjanom Brecljem o ustavnih amandmajih. O tem bo tekla beseda tudi na seji ško-fjeljske občinske skupnine v sredo, 21. aprila, ko bo razgovor vodil Zvone Dragan.

Nazadnje bodo pripravljeni še razgovori s predsedniki delavskih svetov in upravnih odborov po podjetjih. Razprave o ustavnih amandmajih bodo tudi po večjih podjetjih, ki bodo za to stvar pokazala zanimanje in ki še ne bodo zajeta v prejšnjih razpravah.

KMETOVALCI!

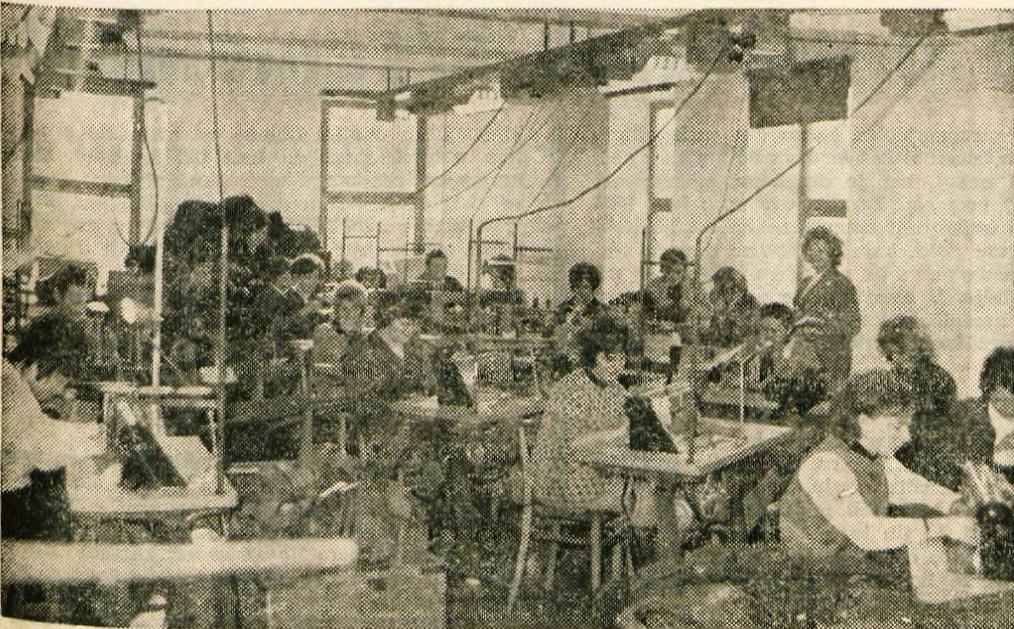
Kmetijsko živilski kombinat Kranj obvešča:

1. da od 29. 3. 1971 dalje odkupuje na odkupnem mestu Klavnica Kranj, Savska c. 16 vse vrste živine vsak dan od 7. do 13. ure.
- Za dostavo živine na Klavnico priznamo do 50 din na glavo odrasle goveje živine, za teleta in prašiče pa do 10 din;
2. da prodaja vse vrste reprodukcijskega materiala za kmetijsko proizvodnjo v trgovini Senčur 88;
3. da prodaja koruzo, pšenico, pšenično krmilno moko, krmila za krave molznicne in krmila za perutnino v skladišču Kranj, Cesta JLA št. 1 (bivši Beksel);
4. da prodaja kmetijske stroje proizvodnje PASQALI, VOGELNOOT, OLT, LEMIND, IMT in druge v proizvodnjem prostoru Kranj, Cesta JLA št. 1 (bivši Beksel).

Obiščite nas na
Gorenjskem sejmu

5% popust VRATA • OKNA

Razgovor z direktorjem Zavoda invalidskih delavnic

Prizadevanja za uveljavitev

Zavod invalidska delavnica je bil v Kranju ustanovljen pred desetimi leti, zaposleni pa so bili predvsem invalidi. Danes pa je zavod tako razširil proizvodnjo in že razmišljajo o novih prostorih. O novi organizaciji zavoda ter o uspehih, ki se kažejo, smo se pogovarjali z direktorjem Viktorjem Velikonjo.

Že nekaj časa se pojavljate z novim imenom na vaših izdelkih. Zakaj preimenovanje?

»Res je, da imamo novo ime. Konfekcija Mladi rod je naše novo ime že od lanske jeseni. Že ime samo pove, da pri nas izdelujemo samo konfekcijo za mlade, to je za otroke do šestnajst let. Prej smo izdelovali tudi večje številke, lani pa smo se specializirali samo na konfekcijo za mlade. Po takih izdelkih je veliko povpraševanje, saj sta na primer v Sloveniji samo še dve specializirani podjetji za izdelavo otroške konfekcije.«

Se vam zdi, da ste zadeli žebelj na glavo, kot se temu

reče, ko ste se odločili za te vrste konfekcijo?

»Prvi rezultati so tu. Že sedaj lahko rečem, da se nismo zmotili, saj smo v letošnjem prvem tromesečju dobro poslovali. V primerjavi z lanskim prvim tromesečjem smo proizvodnjo povečali za 170 odstotkov, le nekaj manjša je bila tudi letošnja realizacija. Letos planiramo tudi za milijardo prodanih izdelkov, kar je še enkrat več kot lani.«

Kakšni pa so vaši gospodarski ukrepi za izboljšanje proizvodnje v Zavodu.

»Lani smo vložili v nove stroje 30 milijonov starih din, letos pa že 20 milijonov. Zaposlili smo tudi več delavcev. Letos smo ustanovili tudi razvojni oddelok, ki pripravlja vse modele za proizvodnjo. Vključili smo se tudi v vse modne sejme, prirejamo komercialne revije za naše kupce. Sedaj se ravnamo tudi po koledarju vseh konfekcionarjev, da namreč pripravljajo

mo samo dve kolekciji na leto.«

Kakšne pa so vaše težave, kako jih rešujete?

»Dolga leta je bil velik problem Zavoda velika fluktuacija delovne sile. Za sedaj upamo, da nam bo uspelo z višjimi dohodki — ta mesec ne bo pri nas plača pod sto tisočaki — z regresiranimi vožnjami na delo, z vzgajanjem vajencev zagotoviti takšno stalnost zaposlenosti, da ne bo posledic pri našem poslovanju.«

Večji problem pri nas je tudi razdrobljenost prostorov, saj imamo tako rekoč tri obrate. V bližnji bodočnosti si bomo prizadevali dobiti tudi nove prostore. L. M.

Neutemeljene govorice

V torek dopoldne je sklical direktor letališča na Brniku Franc Sever novinarsko konferenco, na kateri je predstavnike sredstev javnega obveščanja seznanil z dopolnitvenimi deli na letališču v Pulju, kjer podjetja Slovenija ceste iz Ljubljane, Jadran z Reke in Elan iz Beograda modernizirajo vzletno-pristajalno stezo. Po programu bi morala biti dela končana do 1. maja, vendar pa nekateri zaradi kratkega časa in obsežnih ter preciznih del

dovmijo, da bo ta rok dosegzen.

Predstavniki letališča Ljubljana-Pulj so povedali, da bodo dela do prvega maja končana in da so govorice o zakasnitvi, kar bi škodilo letošnjemu turističnemu prometu, neutemeljene. Dela bodo veljala 80 milijonov dinarjev. Zaradi teh popravil bo puljsko letališče letos sprejelo 230.000 potnikov in 2000 letal, celotni promet pa bo za 35 odstotkov večji od lanskega.

-jk

Obrtno čevljjarstvo Sovodenj priključeno k Termopolu

Na zgornjem koncu Poljanske doline so bila doslej kar štiri podjetja: Obrtno čevljjarstvo Sovodenj, Obrtno kovaštvo Hobovše, obrat Jelovice in Termopol, ostali dve podjetji pa sta v glavnem životlini. Že dolgo je obstajala težnja po priključitvi obeh manjših podjetij k Termopolu. Zdaj kaže, da je ta težnja pred uresničitvijo. 23. delavec Obrtnega čevljjarstva bo dobilo novega gospodarja — Termopol. V prostore Obrtnega čevljjarstva je Termopol že namestil nov stroj — hidravlično stiskalnico za sekanje, ki so jo uvozili iz Zahodne Nemčije in je stala okrog 62 milijonov S din. Pričakujejo tudi, da bo prav tako kmalu prišlo do priključitve Obrtnega kovaštva Hobovše.

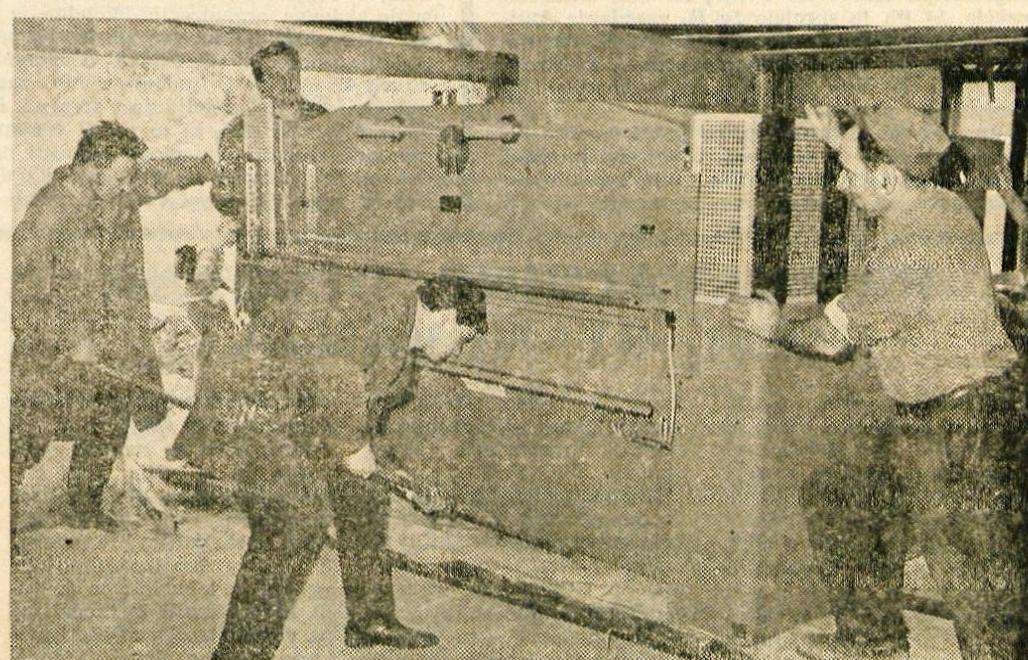
Priključitev teh dveh podjetij k Termopolu izhaja iz lanskega programa, da bi proizvodnjo v tem podjetju razširili. Pred novim letom je podjetje navezalo stike s proizvajalcema avtomobilov Tomosom iz Kopra in IMV iz Novega mesta. Zaradi novih gospodarskih možnosti sta namereč ti dve podjetji poiskali domačega proizvajalca za tiste avtomobilske dele, ki se lahko izdelajo doma. Tu pridejo v poštev predvsem obloge vrat, senčniki, notranja obloga strehe, zadnje police in izdelava hrbtnih strani sedežev. Verjetno se bo za te stvari kmalu zanimal tudi Litostroj, velik interesent pa je že TAM iz Maribora. Zaradi

di prevelikih površin, ki bi jih TAM potreboval za tovornjake, na Sovodenju o ponudbi še razmišljajo.

Zaradi velikih zahtev partnerjev, za Tomos bodo že letos morali izdelati 10.000 kompletov opreme za avtomobile, za IMV pa še več, je tudi Termopol moral navezati stike s podjetji, ki mu bodo dobavljala materiale. Pogovarjajo se že z Lesonitom iz Ilirske Bistrike za preskrbo z večjimi količinami lesonita, za ostale materiale pa bosta poskrbeli podjetji Jugovinil iz Splita in Sava iz Kranja.

Obseg proizvodnje v Termopolu bo letos tak, da lahko zaposlijo vso delovno silo iz Obrtnega čevljjarstva. Prav tako zanimiva je povezava s proizvajalcem avtomobilov zaradi vsakoletnega velikega povečanja proizvodnje avtomobilov. Tako bodo lahko vsako leto zaposlili precej delovne sile. Pravijo, da s tem ne bo težav. Zaposluje se vedno več ljudi iz kmetijstva. S tovrstno delovno silo so zelo zadovoljni, pridin so, sredstva pa se prenovejo v kmetijstvo. Težave so s kardi. Največji problem je v komercialni in tehnični službi. Poskusili bodo s stipendiranjem in upajo, da bi se še kdo vrnil v domači kraj, če bi v podjetju videl perspektivo. S kadrovsko in finančno okrepljivijo bi seveda lahko uvedli sodobnejšo tehnologijo. V prihodnjem pa v Termopolu nameravajo zlasti razširiti visokofrekvenčno varjenje in vakuumsko vlečenje.

J. Govekar

Delavci podjetja Termopol montirajo v prostorih Obrtnega čevljjarstva Sovodenj nov stroj — hidravlično stiskalnico za sekanje — ki so ga uvozili iz ZR Nemčije. Po priključitvi Obrtnega čevljjarstva k Termopolu se bo v prihodnjih dneh začela poskusna proizvodnja.

Preprosto in jasno o ustavnih spremembah

Za uvod v to pisanje nekaj pojasnil in opravičil hkrati.

Ustavna dopolnila, ki so zdaj v središču pozornosti vse jugoslovanske javnosti, so razmeroma obsežna in zadevajo najpomembnejša vprašanja našega družbenega življenja, urejajo stvari, ki so brez dvoma najbolj usodne za prihodnost delovnega človeka kot posameznika, za vsak jugoslovanski narod posebej ter naposled, vendar ne nazadnje, za skupno življenje vseh narodov in narodnosti v Jugoslaviji. Urejanje vseh teh odnosov nikakor ni preprosta stvar, zato tudi besedilo ustavnih dopolnil (tako bomo imenovali v teh naših sestavkih ustavne amandmaje, ker se nam zdi, da ta beseda še najbolj verno nadomestuje izraz amandma) ni preprosto. Slišati je mnogo tožba, da teh dopolnil ljudje v celoti ne razumejo ter se zato tem težje znajdejo v razpravljanju o njih. Urednik me je naprosil, naj popolnoma preprosto, v vsakomur razumljivem jeziku poskušam razložiti tisto, kar je v predlaganih ustavnih spremembah poglavito in kar bo zanimalo preprostega kmeta, dleca ali kogarkoli že.

Odkrito povedano je to hvaležna, a hkrati huda naloga. Hvaležna zato, ker se zavedam, da pojasnjujem najširšemu krogu bralcev stvari, ki bi jih sicer težko in z muko razvozali, huda pa je, ker je tako zamotane in vse prej kot enostavno pisane stvari težko, predvsem pa tvegano preprosto razložiti. Izpostavljam se namreč nevarnosti, da mi bodo pravni ali drugi očitali, da stvari preveč poenostavljam in izkrivljam, da jih celo zmotno razlagam. Kljub temu mislim, da je naloga, ki sem jo dobil tolikanj hvaležna, da se jo je vredno lotiti, saj gre za to, da poznamo z zelo pomembnimi stvarmi širok krog ljudi. To predvsem mi je pred očmi, ko se lotevam tega pisanja. Vsako kritično opozorilo, popravek ali pobuda bralcev mi bo pri tem v veliko pomoč.

Ustava je najvišji zakon vsake države. V njej so zapisane temeljne pravice državljanov, postavljen družbeni in politični red države. Ustava je osnovno izhodišče za vso drugo zakonodajo, ki mora biti v celoti z njo usklajena. O tem, ali je določen zakon ali kak drugi predpis skladen z ustavo, presoja ustavno sodišče, ki lahko zakon celo odpravi, če meni, da nasprotuje načelom, postavljenim v ustavi.

MEJNIKI V USTAVNEM ŽIVLJENJU SFRJ

V ustavnem življenju socialistične Jugoslavije je nekaj mejnikov, ob katerih se moramo kратko ustaviti. Prvo ustavo po vojni smo dobili Jugoslaveni leta 1946. V njej so bila združena načela, ki jih je sprejelo že II. zasedanje Antifašističnega sveta Jugoslavije leta 1943, ter načela politične in zakonodajne prakse, ki so se uveljavila že med NOB in po osvoboditvi do sprejetja te prve ustave.

Jugoslavija je doživljala po vojni izredno hitre gospodarske in družbeni razvoj, šla je skozi mnoge trde preizkušnje. Vse to je spremenjalo našo stvarnost, porajalo nova spoznanja ter nas

sililo, da spremenjenim razmeram prilagodimo tudi ustavo, sicer bi ostala ta neživljenska, užakovjala bi nekaj, kar je družbena vsakdanjost že zdavnaj prerasla. Zaradi tega smo leta 1953 izdali tako imenovani ustavni zakon, ki je pravno izrazil vse tisto, kar je bistveno novega zraslo v gospodarskem in političnem življenju od leta 1946 dalje. V tem času je vzniknila ter se že začela urešnicevati zamisel o samoupravljanju in to predvsem je dobilo svoj izraz v ustavnem zakonu.

Naslednjih deset let razvoja in izkušenj je narekovalo odločitev, da se lotimo temeljite spremembe tako ustave iz 1946 kot tudi ustavnega zakona iz 1953. Ustava, ki je bila sprejeta leta 1963, je združila oboje, vzelo pa bi nam preveč časa, če bi hoteli opisovati, kakšne vse so bile novosti, ki jih je ta ustava utrdila. Naj povemo samo to, da so dobole v njej poseben odraz takrat že bogate izkušnje delavskega in družbenega samoupravljanja.

Življenje seveda ne miruje, se ne drži ustav in zakonov, gre svoja pota, družba pa jih mora sproti kolikor moč uravnavati po načelih družbenega reda, ki se ji zdi za njene razmere, predvsem pa za njene ljudi najbolj sprejemljiv. Pri nas nismo ustave nikoli imeli za vse čase dani in nedotakljivi zakon, ki se ga razvoj družbe in vse številne spremembe v njej ne tičejo, ampak smo, kot vidimo tudi iz tega bežnega pregleda razvoja ustavnosti pri nas, sledili življenju, izkušnjam in novim spoznanjem. Vse to je narekovalo tudi spremembe ustave.

Tako smo se zdaj po osmih letih, odkar smo sprejeli zadnjo ustavo, spet znašli pred tem, da terja življenje od nas ne novo ustavo, ampak take dopolnitve, ki globoko posegajo vanjo. Res je, da smo že pred nekaj leti moralni sprejeti nekatere spremembe oziroma dostavke (19 po številu), ki pa še zdaleč niso imeli tako globokega pomena, kot ga imajo zdaj predlagani amandmaji (dopolnila).

GRE ZA DEJANSKO UPRAVLJANJE S STVARMI

V zadnjih letih so v Jugoslaviji dozorela nekatera zelo pomembna vprašanja, ki so vse bolj zahtevala odgovor v obliku čisto določenih sprememb na gospodarskem področju, v organizaciji skupne države, v družbenem življenju pa še ponekod drugod. Samoupravljanje je postajalo z leti tako rekoč osnovno področje družbenega in političnega zanimanja množice ljudi, ki so se z njim srečevali pri svojem vsakdanjem delu, v svoji življenjski okolini, pa tudi zunaj svoje delovne organizacije. Vendar je tako, da vse samoupravljske pravice iz razlogov, s katerimi se bomo v teh člankih o ustavnih dopolnitvah še srečevali, ljudem še niso zagotovljale tudi dejanskega upravljanja s stvarmi. Predvsem pa ljudje, tudi tisti, ki so sedeli v raznih samoupravnih telesih, niso mogli odločati ne v svoji delovni organizaciji, ne v drugačni obliki v občini in republiki o večjem delu tistih sredstev,

ki so jih s svojim delom ustvarili. Ne gre pri tem namreč samo za tisti del sredstev, ki je namenjen osebnemu dohodku, plačam, ampak za tisti večji del ustvarjenega dohodka, ki se je v vseh mogočih oblikah odlival na najrazličnejša mesta, kjer so o njem odločali drugi.

Spremeniti takšno stanje, zagotoviti več materialnih pravic samoupravljavcem, delovnim ljudem, gospodarskim organizacijam, občinam in naposled republikam, to je osrednji namen ustavnih dopolnitiv, njihov poglaviti politični cilj.

HOČEMO SAMOSTOJNE IN MOCNE REPUBLIKE

S temi vprašanji je neposredno povezan tudi položaj republik in njihovega odnosa do zvez. Po vojni se je iz nekaterih razlogov, o katerih bomo še govorili, čedalje bolj kreplila moč državnega centra, federacije ali zvez, kot smo navedeni reči. Razvoj jugoslovanskega državnega sistema je šel v tako smer, da se je zmanjševala samostojnost republik, večale pa so se pristojnosti in vpliv zveznih oblastnih, gospodarskih in še mnogoterih drugih centrov moči. Za takšne pristojnosti so bila seveda potrebna tudi materialna sredstva, denar, zato je prišlo do tega, o čemer smo govorili malo prej: velik del sredstev, ki so jih ustvarjali v delovnih organizacijah, v republikah se je odlival v vseh mogočih oblikah v center in se potem od tu delil spet navzdol. Na kakšen način, po kakšnih načelih in za kaj vse, tudi k temu se bomo še vrnili. Vse to pa je seveda ustvarjalo določene politične napetosti in nezadovoljstvo v republikah. Čedalje bolj živo in močno je postajalo spoznanje, da smo prišli v našem družbenem razvoju tako daleč, ko je treba te stvari sprememiti, razrešiti federalne številne obveznosti, ji zmanjšati pristojnosti in prenesti večji del tega na republike. Skratka napraviti republike samostojne, odgovorne v celoti za svoj razvoj, zvez pa prepustiti samo tisto, kar je nujno, da opravlja v imenu vseh republik.

ČAKA NAS SE DRUGI DEL USTAVNIH SPREMEMB

To sta dva spleteta poglavitveni vzroki, zaradi katerih se je politično in oblastno vodstvo Jugoslavije na pobudo tovariša Tita lotilo pred dobrega pol leta pripravljati spremembe in dopolnitve zvezne ustave. Že med oblikovanjem dopolnil, ki so zdaj v javni razpravi, pa se je pokazalo, da terja dosčreni družbeni razvoj v Jugoslaviji še mnogo širši poseg v ustavo. Sedaj nji predlogi namreč ne posegajo v skupčinski sistem, v občine in ne urejajo vseh vprašanj, ki so še odprtia v samoupravljanju. Za zdaj spremembe ali pravzaprav dopolnjujemo tisto, kar je že v sedanjem trenutku nujno. Drugi del ustavnih sprememb naj bi bil na vrsti v naslednjih dveh letih, ker je potrebno za to mnogo dela in skrbna pretehtavanja.

Podrobnejše se bomo sedaj predlaganih ustavnih dopolnil lotili v naslednjih številkah.

I. RUDOLF

PRIZNAVALNINE, DELOVNA DOBA, STANOVARANJA...

Gorenjske občine imajo razločna stališča o višini in o kriterijih za dodeljevanje priznavalnin, čeprav republiška komisija za zadeve borcov priporoča, da se priznavalnine dajejo samo borcem, aktivistom in interniranem z dvojno delovno dobo, za druge prosilce pa naj se zagotovi socialna pomoč. Ko je svet gorenjskih občin minuli četrtek na Jesenicah obravnaval problematiko borcov in invalidov NOB na Gorenj-

skem, je bilo neuskajeno stališče okrog priznavalnin še posebej poudarjeno. Predstavniki občinskih organizacij zveze borcev so opozorili, da je ponekod na podeželju in predvsem v hribovitih predelih na Gorenjskem precej socialno ogroženih članov. Nazadnje pa so se sporazumeli, naj komisije za zadeve borcov pri občinskih skupščinah presodijo, ali se odobrijo priznavalnine samo tistim z dvojno ali tudi tistem bor-

cem, aktivistom in interniranem z enojno dobo.

Prav tako so na seji opozorili, da je treba rešiti posebno dobo za interniranec. So primeri, da so ljudje med NOB opravljali enake naloge, bili istega dne internirani in poslani v taborišče in se tudi hkrati vrnili iz taborišča, pa vendar imajo nekateri priznano dvojno, drugi pa enojno bodo. Prav slednji pa so v tistih občinah, ki odobravajo priznavalnine samo za

dvojno štetje, dodatno prizadeti. Zato so na svetu menili, da te probleme reši posebna komisija pri komunalnem zavodu za socialno zavarovanje v Kranju v skladu s podoblastili, ki jih daje republiška komisija.

Na Gorenjskem pa je tudi precej nerešenih stanovanjskih problemov. Ocenjujejo, da bi za rešitev vseh perečih stanovanjskih problemov borcov potrebovali 159 stanovanj. Letos bodo sicer rešili 64 prošenj, še vedno pa jih bo ostalo 95. Ob tem pa so ponudarili, da sedanji način zbiranja denarja za gradnjo stanovanj za borce v republi-

liškem skladu ni pravilen. Člani sveta so bili proti takšnemu zbiranju in menili, naj se ustrezni skladci ustanovijo v občinah. To pa zato, ker je Gorenjska iz republiškega skладa dobila nazaj precej manj sredstev, kot jih je vanj prispevala. Razen tega pa so sklenili, da bodo o tem še podrobnejše razpravljati, ko bo jasno, kakšna bo v prihodnje stanovanjska politika.

V razpravi pa so nazadnje opozorili tudi na reševanje problemov v muzejskih dejavnosti in spomeniškem varstvu ter se zavzeli za zbiranje sredstev za gradnjo spomenika v Dražgošah.

A. Zalar

Zelo slabe ceste imamo

Nekdaj so bile Žiri najmanjša občina v Sloveniji. Ko so se priključile Logatcu in kasneje Škofji Loki, je razvila dejavnost krajevna skupnost. Ta gotovo ni najmanjša, lahko bi rekli, da je med največjimi, ne samo po velikosti, temveč tudi po problemih, ki jih mora urejati. Žiri nimajo urbanističnega načrta. Ker tega ni, ne morejo urediti kanalizacije, imajo slabe ceste...

S tajnikom KS Žiri Karlo Kavčičem smo se pred dnevi, ko je bilo že znano, koliko denarja bodo dobili iz proračuna občinske skupščine, pogovarjali, kaj bodo skušali letos urediti in kakšne so njihove denarne zmožnosti.

»Iz proračuna občinske skupščine Škofja Loka smo za leto 1971 dobili 150.000 din za komunalno dejavnost in še 20.000 din namenskih sredstev. Po predračunu pa bi potrebovali najmanj 260.000 din. V tej vsoti je všetih tudi 40 % osebnih dohodkov tajnika KS in celoten osebni dohodek treh cestarjev.«

»Katero so glavne dejavnosti KS Žiri?«

»KS skrbi za vzdrževanje cest, za vodovod in pokopališče, za smetarsko službo in

javno razsvetljavo. Vodovod nam prinaša nekaj čez 300.000 din dohodka letno. Porabili ga bomo za investicije in novo vodovoda.«

»Na območju Žirov so ceste zelo slabe. Skoraj vse so potrebne obnove. Kaj ima KS glede tega v načrtu?«

»Na Žirovskem območju je 24 km cest. Vse, razen glavne ceste skozi Žiri, so makadam-ske. Vzdržuje jih KS. Skupno z javno razsvetljavo nas to stane prek 45.000 din.«

Najslabša je cesta Stara vas —Račeva v dolžini 6300 metrov. Je zelo obremenjena in zato še bolj potrebljena popravila. Letos bomo skušali popraviti oziroma obnoviti najslabši del med Novo vasjo in Račovo v dolžini dveh kilometrov. Uredili bomo trdno podlago. Cesta bo ostala makan-

damska. Dela nas bodo veljala 25.000 din.«

V program dela smo dali tudi asfaltiranje ceste od zadržnega doma v Stari vasi do Nove vasi. Imenovali smo že organizacijski odbor. Pri cestnem podjetju v Kranju so nam napravili predračun. Asfaltiranje okrog 2000 m dolgega odseka naj bi veljalo prek 700.000 din. Ne moremo računati na večjo pomoč občine, zato bo organizacijski odbor pripravil potrebljeno za uvedbo krajevnega samoprievka.

Nujno potrebljeno je tudi asfaltiranje parkirnih prostorov pred zadržnim domom v Stari vasi. Po pogovorih s predstavniki občine smo sklenili, da bomo to urejali, ko bo načrt zazidalni načrt.«

»Kaj pa vodovod?«

»Letos nameravamo obnoviti vodovodno napeljavo v naselju Žiri. Je namreč že zelo dotrajana in zastarela. Z všeči smo se dogovorili, da bodo jarke izkopali sami in jih kasneje tudi zasuli. Tako se bodo stroški precej zmanjšali. Slabo je urejeno tudi zasjevanje glavnega vodovoda v Osojnici pri Žireh. Tudi tega bomo letos obnovili. Obenem bomo uredili še eno zajetje ob istem izviru. To je potrebno zaradi izredno hitre širitev Žirov. Dela bodo veljala KS nad 45.000 din.«

»Druge investicije?«

»Že lani smo začeli graditi most pri Jakobču v Račevi. Vanj smo vložili 15.000 din. Da ga bomo dokončali, potrebujemo še toliko. Iz proračuna smo dobili tudi 20.000 din namenskih sredstev za gradnjo mostu pri Kamnu v Račevi. Po predračunih bo stal 30.000 din. Razliko bodo prispevale delovne organizacije.«

Lani smo odkupili tudi zemljišče za razširitev pokopališča na Dobračevi. Novi del bomo ogradili z živo mejo. To nas bo stalo še 5000 din.«

»In kanalizacija?«

»Kanalizacijo bomo urejali, ko bo izdelan urbanistični načrt. Ob tem pa se pojavi še en problem. Del Žirov leži niže od gladine Sore in bo treba odvajanje odpadnih voda urejati s črpalkami. Kdaj bodo stekla dela, še ne vemo, pač pa vlagamo v ta namen prispevek od mestnega zemljišča. Lani ga je bilo nekaj čez 50.000 din.« L. Bogataj

Bo želja Brezjanov letos uresničena?

ne kaže, da bi bil že letos dom lahko odprt.

Odgovor predsednika občinske skupščine, ki je bil na konferenci navzoč, da obstajajo realne možnosti, da bi se našlo še 5 milijonov, ostalo pa bi vaščani morda rešili na neki drug način, so navzeci sprejeli z odobravanjem. Predstavnik Brezij je tako lahko doma z veseljem poročal o novih možnostih in prepričani smo, da bodo zavzeti vaščani zmogli odpreti svoj dom 22. julija, kot so sprva predvideli.

Dom na Brezjah bo tako že šesti v občini, ki ga bodo dobili prebivalci odročnejših krajev od leta 1965, ko so v občini začeli sistematično reševati to vprašanje, v naslednjem letu ali dveh pa bi takoj na vrsti že dom v Kovorju.

— ok

Priprave na zbor mladih samoupravljalcev

18. aprila bo v Ljubljani zbor mladih samoupravljalcev iz vse Slovenije. Škofjeloški mladinci bodo na zbor poslali dvajsetčlansko delegacijo, v kateri bodo predsedniki in tajniki mladinskih aktivov iz škofjeloške občine ter člani predsedstva občinske konference ZMS. Dan pred zborom bo zasedala republiška konferenca ZMS. Loške mla-

dince bodo zastopali trije člani, ker bo konferenca zasedala v treh komisijah. Eden bo sodeloval v komisiji za socialna vprašanja, drugi v komisiji za kadrovsko politiko in tretji v komisiji za samoupravne odnose. Sklepe posvetovanja bodo pripravili za zasedanje mladih samoupravljalcev.

-lb

Klubi OZN tudi v JLA

Prejšnji mesec je občinska konferenca klubov OZN pripravila zelo uspel simpozij, ki se ga je udeležilo 100 članov klubov OZN na Jesenicah. Namen simpozija je bil v tem, da se poživi delo klubov OZN in ustanovi medobčinski center klubov. Ta naj bi predstavljal strokovni in posvetovalni organ za vse gorenjske občinske konference klubov OZN.

Septembra bodo na Jesenicah pripravili še en simpozij, na katerem bodo pregledali in ocenili svoje delo in se pogovorili o nalagah v prihodnjem obdobju.

D. Sedej

Pohod: Zalog — Planica — Podblica

Največja manifestacija kranjske mladine ob letošnjem dnevnu mladosti bo množičen tridnevni pohod s taborjenjem v Zalogu pri Cerkljah, na Planici nad Crngrobom ter zadnji večer v Podblici nad Besnico.

Pohod pod naslovom Ob mejnikih revolucije so sprejeli na seji komisije za splošni ljudski odpor pri občinski konferenci ZMS Kranj, ko so skupno s predstavniki specializiranih organizacij sprejeli program skupnega sodelovanja za izvedbo najvažnejših širših akcij v pomladanskem šolskem času. V tem pohodu bi zlasti sodelovala šolska mladina ob udeležbi in pomoči borcev, Ljudske tehnike, tabornikov, mladih planinicev in drugih. Veliko pomoč so obljudili zlasti predstavniki garnizije, ki imajo na razpolago opremo za kuhanje in drugo. V svoji kinoteki imajo tudi mnogo filmov, ki so jih pripravljeni prikazovati ob večernih tabornih ognjih. Prav tako bodo prikazali primerne večine sodobne obrambe, morda s postavljanjem pontonskih mostov prek Save ali kaj podobnega, kar bo v podrobnosti še dogovorjeno. Pohod, kot si ga organizatorji zamišljajo, bo pol zanimivih doživetij, pester v spoznavanju zgodovinskih zanimivosti teh krajev in prilagojen sposobnostim in željam mladine. Pohod je predviden od petka popoldne, 21. maja, do nedelje, 23. maja.

Naslednja širša priprava je namenjena množičnemu sprejemu pionirjev v mladinsko organizacijo. To bo združeno s splošnim zabavnim programom v novih prostorih Gorenjskega sejma v Savskem logu na dan mladosti 25. maja. Po podatkih bo tu sprejeto v mladinske vrste okrog 800 mladih.

Prav tako je v programu zajeta priprava za udeležbo na letošnjem tradicionalnem Festivalu bratstva in enotnosti, ki bo letos v Bosanskem Šamcu. Predviden je sprejem mentorjev-pedagogov, ki delajo z mladino, širša priprava o usmerjevanju mladinskega turizma, seminar vodstev za delo z mladino v vseh specializiranih organizacijah in vrsta drugih oblik v pomoč sprostitti v razvoju dejavnosti naše mladine. K. M.

Gospodar in gospodinja pri Tavčarjevih na Četeni ravni bosta za svoje goste dobro poskrbela. — Foto: F. Perdan

Povečanje počitniškega doma

Počitniška skupnost Železniki je bila ustanovljena pred dvajstimi leti. Tedaj so tudi kupili dom v Portorožu s 43 posteljami. Pred tremi leti so dozidali depandanso, tako da imajo sedaj skupno petdeset postelj. V počitniško skupnost je vključenih deset podjetij iz Selške doline in Škofje Loke. Vodi jo upravljanji odbor, ki vsako leto določi cene. Lani je v domu letovalo 300 odraslih in okrog 150 otrok, ki so plačali za le-

tovanje skupno z regresom podjetij 140.000 din. Dom za vzdrževanje in osebne dohodke uslužencev ne potrebuje dotacij. Z denarjem, ki so si ga prigospodarili, so celo dom in okolico oblepšali in dokupili nekaj pohištva.

Letos se je tudi cena penzionata zaradi splošnih podrazitev nekoliko dvignila. Za člane počitniške skupnosti stane dnevno bivanje 32 din, za nečlane 38 din in za tujce 45 din. Dom bo odprt od 15. junija do 15. septembra. Morda bi kazalo med člani počitniške skupnosti in tudi drugod s primerno propagando vzbudit zanimanje za letovanje v predsezoni in po njej, saj je škoda, da tedaj ostaja dom nezaseden.

Med načrti počitniške skupnosti je gradivje nove depandanse s petnajstimi ležišči. Z deli bi že pričeli, vendar jim piranska občina noče prodati 700 kvadratnih metrov zemljišča pred domom, ki ga sicer že uporabljajo. Prav tako se ne morejo sporazumeti s krajevno skupnostjo Portorož za ureditev dovozne poti, dolge komaj petdeset metrov. Dom namreč leži na pobočju nad Portorožem in je strma pot do doma neuporabna za motorna vozila. Voziti morajo okoli, čez Beli križ. Pri-

Kmečki turizem pod Starim vrhom

Pravijo, da so vasi pod Starim vrhom zibelke gorenjskega kmečkega turizma. Kako je s kmečkim turizmom v vasesh pod Starim vrhom, ki so nad Selško dolino, smo že večkrat slišali. Tokrat pa nas je zanimalo, kako je na poljanski strani. Ustavili smo se pri kmetu Tavčarju na Četeni ravni, ki je v namene kmečkega turizma v zadnjem času precej preuređil stanovanjske prostore.

»S preurejanjem sem začel že pred štirimi leti,« pravi gospodar Pavle Dolenc, »pa še ni konca. Uredili smo že tri sobe, a ni nobenega povpraševanja. Le neka družina iz Kočevja je bila tu že nekaj dni. Za tako slab obisk je verjetno vzrok tudi muhasta zima. Tako neugodne zime še ne pomnim. Vprašujete, kako je z denarjem? Prav zdaj smo v dogovoru z občinsko turistično zvezo in Transturistom glede posojila. Seveda ne upam, da bi lahko s tem denarjem vse uredil. Denar bo treba iskati še pri živinoreji.«

Pri Tavčarjevih imajo precej veliko kmetijo. Dela na kmetiji pa ni malo. Zato se bodo preusmerili v živinorejo, da se bo vsaj gospodinja lahko bolj posvetila kmečkemu turizmu.

»Gostom bo treba poskrbeti cel penzion, ker v vasi

ni gostilne. V začetku verjetno ne bo lahko, ker se doslej še nihče pri hiši ni ukvarjal z gostinstvom. Da bi gospodinje vsaj malo pripravili na sprejem gostov, so pri škofjeloški DU pripravili poseben tečaj, ki se ga je udeležila tudi žena. Lahko povem še to, da bomo za goste poskušali pripraviti tudi specialitete. Ena izmed njih naj bi bil ričet, ki bo kuhan v kmečki peči v železni loncu. Kot dodatek ričetu bomo pripravili tudi jetrnice.«

Hiša pri Tavčarjevih bi lahko sprejela veliko turistov naenkrat. Še posebno prostorna je dnevna soba. V dnevni sobi je posebnost lesen strop, ki je star že 172

let. Tudi zunanjost stavbe krasijo freske, ki pa bi jih bilo treba obnoviti.

»Iz spomeniškega varstva so že prišli in si freske ogledali. Pogledali so, kaj bi bilo vredno obnoviti. Natančneje se bomo zmenili, ko bomo obnavljali fasado.«

In kaj še nameravajo napraviti pri Tavčarjevih, da bodo privabilni čimveč gostov? Lepe načrte imajo.

»Najprej moramo urediti sanitarije. Če bo v tej okolici kmečki turizem uspel, bo treba poskrbeti za zabavo gostov. Idealno bi bilo urediti keglijšče ali zimski bazen. Vem da to mnogo stane, a brez takih stvari tudi gostov ne bo.« J. Govekar

Poplava tujih napisov na Gorenjskem

V prvi polovici marca je bilo v Radovljici posvetovanje o aktualnih vprašanjih turizma in o naših odnosih z zamejskimi Slovenci, ki ga je sklical predsednik radovljiske občinske skupščine na pobudo komisije za odnose in sodelovanje z zamejskimi Slovenci pri občinski konferenci SZDL.

Na posvetovanju so opozorili, da bomo morali tudi pri nas bolj paziti na narodno zavednost in materin jezik. V gostinstvu in turizmu je tujih, predvsem nemških, napisov vedno več, čeprav bili za tujca naši domači napis zanimivi in bi ga takoj po prestopu državne meje opozorili, da je v drugi državi z drugačnim jezikom, drugačnimi navadami ter drugačnimi, zanj še neznanimi zanimivostmi. Tako pa se sedaj na Gorenjskem srečujemo s pravo pravcovo poplavijo tujih napisov in to celo tam, kjer bi zadostoval slovenski napis ali mednarodno priznan simbol. Vsak napis, posebno pa še tuj, je ob takšnem simboli odveč! Srečujemo primere, ko so opozorilni napis samo v nemščini ali kvečjemu v dveh tujih jezikih, o domačem slovenskem pa ni ne duha ne sluga. Takšno početje nam zelo zamerijo nizozemski in ostali nenemški gostje, ki pri nas prevladujejo ter gostje iz sosednjih republik, ki jih tudi ni malo. Manjka »gasthausov, zimmerfreiev, restaurantov itd.« je prišla k nam iz Dalmacije, kjer leti kar mrgolijo. Se bolj žalostno pa je, da na Gorenjskem srečamo napis v tujem jeziku, ki ni napisan niti slovenično pravilno. In še vprašanje, kaj si ob tem mislijo koroški Slovenci, ki prihajajo k nam na obisk ali potujejo v južnejše kraje.

Tuji napisi je na svoji zadnji seji obravnaval tudi upravljanji odbor Gorenjske turistične zveze. Sprejeti stališča niso bila drugačna od onih, ki so se izoblikovala na radovljiskem posvetovanju. Menili so, da bi bilo najbolje vse tuje napis (seveda, če je mogoče) zamenjati s tablami, na katerih so napisani priznani mednarodni simboli. Recimo: za restavracijo prekrilan nož z vilicami, za turistično sobo postelja, za informacijsko pisarno veliki i' s piko, znake pa imamo tudi za ostale turistične naprave in zanimivosti, ki tujcu in našemu turistu niso neznanji. Motimo se, če mislimo, da je tujcu bolj znan narobe napisan 'gasthaus' od domače »gostilne« z lepo oblikovanim grozdom in staro laterno. Tuji turisti se za dopust pripravijo veliko boljše kakor mi in so jim znane vsaj osnovne značilnosti ter besede, če pa ne, si kaj radi pomagajo s slovarji. Konec končev je na Gorenjskem že kar lepo število informacijskih pisarn. Itd. Če pa napisi v tujih jezikih že morajo biti, naj bodo v vseh najvažnejših svetovnih ali pa v tistih, od koder prihaja največ turistov.

Z občinskimi ali ne vem kakšnimi odloki in prepovedmi te nelepe navade, ki marsikje že kaže hlapčevski odnos do tujcev, ne bomo lahko odpravili. Boljše in učinkovitejše bo, če bodo TURISTIČNA DRUŠTVA, ki jih na Gorenjskem ni malo in niso brez moči, vplivala, da se bo število takih napisov zmanjševalo in da bodo ostali le najnujnejši.

Predsednik počitniške skupnosti Anton Sedej

pravljeni so prispevati nekaj denarja za rekonstrukcijo, čeprav plačujejo tudi prispevek od mestnega zemljišča.

Letos bodo člani počitniške skupnosti obnovili kuhinjo v počitniškem domu, kar jih bo veljalo prek 20.000 din.

L. B.

KMETIJSKA ZADRUGA

Bled

prodaja ves za kmetijstvo potreben

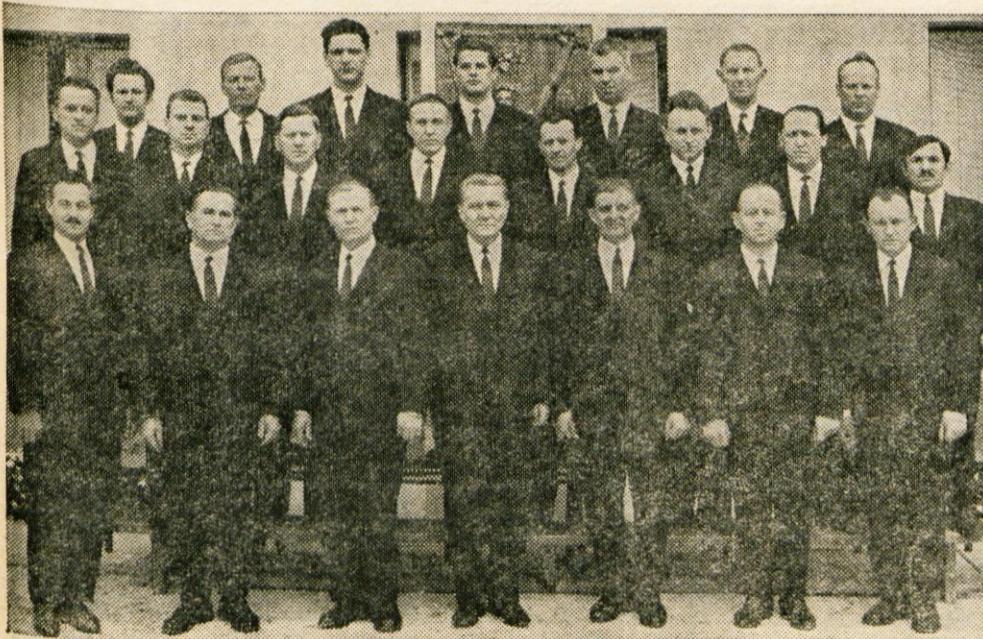
REPRODUKCIJSKI MATERIAL.

Poleg tega prodaja in tudi nude

GRADBENI MATERIAL.

Posebno opozarjam, da razpolagamo z večjimi količinami vseh vrst opečnih izdelkov iz domačih operkarn in iz uvoza.

Sprejemamo naročila in jih v najkrajšem času opravimo.

Jubilej moškega zbora Svoboda Stražišče

Petindvajsetčlanski moški pevski zbor DPD Svoboda Stražišče bo v soboto, 17. aprila, ob 19.30 s slavnostnim koncertom v dvorani TVD Partizan v Stražišču proslavil svojo 20-letnico. Pokrovitelj ob proslavitvi tega lepega in pomembnega jubileja bo veletrgovina Živila Kranj. Obiskovalcem in gostom jubilejnega slavnostnega koncerta, prebivalcem Stražišča in okolice, priateljem zборa ter članom drugih zborov, s katerimi je pevski zbor v dvajsetih letih navezel stike, se bodo pevci pod vodstvom Eda Ošabnika predstavili z 18 pesmimi. V prvem delu koncerta bodo izvajali pesmi Gallusa, Försterja, Gröbminga, Pregla, Simonitija, Bučarja, Arniča in Srebotnjaka. V drugem delu pa bodo zapeli več domačih in tujih narodnih pesmi. Kot solistka bo na koncertu nastopila domačinka Berta Ambrož, program pa bo vodila Vera Bohorič.

Moški pevski zbor DPD Svoboda Stražišče je bil ustanovljen 1951. leta. To je bilo

leta, ko so v Sloveniji začeli ustanavljati kulturna prosvetna društva, ki so združevala dramsko in pevsko dejavnost. Takrat je zbor prevzel sedanji vodja Eda Ošabnik. Že po nekaj mesecih se je število članov zboru precej povečalo. Starejšim so se priključili mladi pevci.

Po resnem in vztrajnem delu je zbor kmalu začel nastopati na proslavah, komemoracijah, revijah in drugje. Že po letu dni so pevci pripravili samostojen koncert, po katerem pa je zbor tudi kvalitetno hitro napredoval. Kajne je ni bilo v kranjski občini pevske revije, na kateri ne bi nastopili tudi stražiški pevci. Vrstila so se snemanja na RTV Ljubljana in na lokalnem radiu v Tržiču, tem pa so sledila gostovanja. Tako je zbor navezel stalne stike z zborom Pasterk-Lenart iz Železne Kaple in z zborom Brača Milavec v Brežicah.

Velikokrat se je zbor srečaval tudi s finančnimi in drugimi težavami, kar pa pevcev ni oviralo, da ne bi z ved-

no novimi skladbami nastopali na različnih prireditvah. Tako lahko zapišemo, da je zbor v 20 letih opravil pomembno kulturno poslanstvo in spodbujal tudi druge zborove v občini h kvalitetnemu zborovskemu petju.

Pred sobotnim slovenskim jubilejnem koncertom zato 25-članskemu moškemu pevskemu zboru pod vodstvom Eda Ošabnika želimo, da bi v ustvarjalno zavzetostjo v prihodnje dosegel še več uspehov.

A. Z.

Miklova Zala navdušila

Že v sobotni številki smo pisali o uprizoritvi Miklove Zale na sovodenjskem odru. Danes že lahko ugotovimo, da je predstava odlično uspela, naravnost navdušila. Tudi takega števila gledalcev ni nihče pričakoval. Že pol ure pred pričetkom je bila dvorana nabito polna, še vsaj za eno dvorano pa jih je ostalo zunaj, ker je zmanjkalo vstopnic.

In kaj lahko rečemo o izvedbi? Na dosteni višini je bila. Težko bi se odločili za

igralca, ki je najbolje odigral svojo vlogo. Prav vsak zasluži pohvalo, kar velja tudi za režijo. Tudi gledalci ob koncu predstave niso skoparili z aplavzom. Uspeh nedeljske predstave kaže, da si prebivalci zgornjega dela Poljanske doline želijo še več podobnih prireditev. Največja želja igralcev pa je seveda, da bi bili prav tako toplo sprejeti v krajih, kjer bodo gostovali prihodnje nedeljske poldneve.

- jg

Temeljite priprave — pogoj za delo

Pogovor z Vinkom Dobnikarjem, predsednikom iniciativnega odbora za ustanovitev kulturne skupnosti Kamnik

Vinko Dobnikar je ravnatelj osnovne šole »Toma Brejca« v Kamniku in kamniški republiški poslanec ter predsednik občinskega sindikalnega sveta. Z njim sem se pogovarjal o ustanovitvi Temeljne kulturne skupnosti Kamnik.

»Pravijo, da ste z ustanovitvijo kulturne skupnosti v zamudi? Je to res, in če je, zakaj?«

»Res je, da smo namenili ustanoviti kulturno skupnost marca, ustanovili pa jo bomo ta mesec. Formalno bi jo lahko ustanovili tudi marca, toda že v začetku želimo

tej novi instituciji dati solidno podlagu za delo. Opravili smo tako temeljite priprave, da je zagotovljen uspešen start kulturne skupnosti. Izdelali smo osnutek statuta in poslovnik ustanovne skupščine kulturne skupnosti.«

»Katerim vprašanjem ste v pripravah posvetili največ pozornosti?«

Predvsem kadrovskemu sestavu skupščine kulturne skupnosti. Sestav skupščine je tak, da bodo njeni člani lahko prizadeto delovali na na razvoju kulture v občini. 25 delegatov je že neposredno izvoljenih za ustanovno skupščino, ki se bo na prvi seji proglašila za redno skupščino. V njej bodo predstavniki kulturnih ustanov, muzeja, knjižnic, lokalnega tiska, Zavoda za spomeniško varstvo, družbeno-političnih organizacij in petih večjih podjetij (Stol, Titan, Svilanit, Tovarna usnja in podjetje Kamnik). Tudi svobodni umetniki imajo v skupščini svojega predstavnika.«

»Kako pa je s finančnim sredstvi kulturne skupnosti?«

»Računamo, da bo kulturna skupnost razpolagala s 65 do 70 milijoni S din, kar bo zadostovalo za normalno delo. To so sredstva iz proračuna občinske skupščine in tistega dela, ki ga republika v te namene odstopa občinam.«

J. Vidic

»Dnevi naše sreček« na Javorniku

Pri dramskem odseku javorniške Svobode bodo počastili 30-letnico OF in 30-letnico vstaje jugoslovenskih narodov z uprizoritvijo komedije Dnevi naše sreče. Na premiero, ki bo prihodnji teden, se že skrbno pripravljajo.

V komediji francoskega avtorja, ki jo je režiral Janez Kejzar, se bo gledališkemu občinstvu prvič predstavilo nekaj mladih igralcev in igralk z Javornika in okoliških krajev. S to komedijo nameravajo pozneje gostovati tudi na Breznici, v Bohinju.

ski Bistrici, na Češnjici, v Mojstrani in v Trbovljah in z dramskimi skupinami v teh krajih navezovati tesnejše stike.

Pri dramskem odseku na Javorniku imajo težave s kadri, kajti starejši igralci večinoma odhajajo. Prav zradi tega poudarjajo, da bi

se morali tesneje povezati z osnovnimi šolami, ker je zaigranje na odru dovolj zanimalna. Ob zadovoljivem odzivu mladih, ki bi bili pripravljeni sodelovati tudi dalj časa, bi se tudi lahko bolj natančno načrtali program za prihodnje.

D. Sedej

SLOVENIJALES

Obiščite nas na
Gorenjskem sejmu.

5% popust VRATA • OKNA

Tisoč pevcev na sedmih koncertih

Zveza kulturno-prosvetnih organizacij občine Kranj bo tudi letos pripravila revije pevskih zborov, na katerih bo prek 1000 pevcev iz kranjske občine pokazalo svoje znanje. Revije bodo v sedmih krajih kranjske občine, in sicer 18. aprila na Kokrici, 25. aprila v Zalogu pri Cerkljah, 9. maja v Preddeljah in v Besnici, 16. maja v Cerkljah, 23. maja na Jezerskem in 24. maja v Kranju.

-jk

KAJ JE PISAL

Gorenjec

PRED SEDEMDESETIMI LETI

Pred tednom smo poročali o »burski vojni«, ki je divjala nataniko pred sedemdesetimi leti v Južni Afriki. »Gorenjec« je v marčnih in aprilskih številkah imel zato kar stalno rubriko »Kaj počno Buri«. Angležem je šlo takrat že tako slabo, da so pričeli govoriti o mirovnih pogajanjih. Ponudili so Burom popolno avtonomijo, vojno odškodnino za porušene farmarske naprave, holandske šole, tudi črni domorodci Kafri naj bi dobili volilno pravico. — Burom pa očitno ni bilo do drobtinic, hoteli so popolno svobodo — in boj je divjal naprej. K sreči so imeli Buri tudi dva dobra generala, Botha in Deweta. »Gorenjec«, ki je ves čas s simpatijami spremiljal boje junashkih Burrov, piše:

Kristijan Dewet je izredno prijazen in pravičen poveljnik. Svoje ljudi drži v strogem redu, vsi ga spoštujejo pa — tudi boje se ga. Dewet je odločen nasprotnik mirovnim pogodbam. Rekel je, če že ne bomo zmagali, bomo pa vsaj to storili, da bo ta vojna za Angleže najdražja, kar so jih kdaj vojskovali. In to grožnjo Dewet izpoljuje do pičice. Neizprosno uničuje vse, kar je angleškega.

Naš vrli prednik »Gorenjec« je že pred sedemdesetimi leti pravilno ocenil pomen šolstva in izobrazbe za naše ljudstvo. Dosledno se je zavzemal za ustanavljanje šol — gimnazije v Kranju — in za boljši položaj učiteljstva, ki je bilo tedaj še podrejeno duhovni gospodski. — V »Gorenjcu« beremo svetle besede:

Grobokopi slovenske svobode in napredka so vsi, ki se bore proti novi šoli in marljivemu učiteljstvu. Hoteli bi, pahniti ljudstvo nazaj v časne nevednosti in sužnosti.

Preganjalcji nove šole so pravi zatirali sreče ljudstva, ki bo le s pomočjo izobrazbe in omike doseglo tudi dobro gospodarsko blagostanje. Kdor vas odvraka od šol, je sovražnik vaše svobode, vaše samostojnosti in vašega blagostanja. Hoče vas imeti za svoje sužnje, da bi mu služili kot slepo, nevedno orodje. Tem mračnjakom se upirajte vedno in povsod!

Po naključju smo prav v teh dneh tudi v »Gorenjcu« izpred sedemdesetih let zasledili vesti o popisu prebivalstva v Avstro-Ogrski. Nas seveda najbolj zanimajo podat-

ki o gorenjskih občinah. Kranj je štel takrat le 2483 prebivalcev, Škofja Loka 2210, Tržič pa celo 2626 prebivalcev — torej več kot Kranj (ki pa je bil seveda popisan sam, brez Stražišča in drugih primestnih vasi). Sodni okraj Kranj tedaj še ni imel priključenega Jezerskega — to je pripadal tedaj še Koroski!

Pod Kranjem so spadale naslednje občine: Smlednik 1639 prebivalcev, Šenčur 3029, Preddvor 2588, Hrastje 530, Sv. Jošt (z Besnico) 755, Mavčiče 1300, Naklo 1722, Predoslje 2383, Stražišče 2227, Voglje 646 in Cerknje 3230. — Preseneča dejstvo, da so bile kar tri občine v okraju številčno močnejše kot mestna občina Kranj. Podobno je bilo tudi pri Škofji Loki, kjer so bile Oselica, Trata, Stara Loka in Selca številčno močnejše kot mestna občina Škofjeloška. Le Tržič je tudi številčno dominiral nad svojimi okoliškimi občinami.

Apeli dr. Krakerjeve in drugih, da bi se vendarle spet oklenili prislovne snažnosti naše dežele — saj se bomo od smeti, ki že vsepovsod leže — še zadušili ali pa še prej okužili, so danes nadvse aktualni. Pa se menda naša mentaliteta ni tako spremnila? Stari »Gorenjec« je o tej stvari — pred sedemdesetimi leti! — pomodroval:

V orientalskih mestih imajo grdo navado, da se odpadki mečejo na cesto. Tolpe sestranih mačk in psov, ki se klatijo po mestu, pospravljajo te stvari, v kolikor so za njih še užitne. Smeti pa leže tam kar naprej, nikogar ni, ki bi ga nesnaga motila. — Vse to je v modernih mestih prepovedano. Zato pa so ta mesta zdrava, v orientalskih pa se vedno paseta kuga in kolera.

Prav bi bilo, če bi Kranj najel več paznikov in smetarjev, ki bi skrbeli za lepše lice mesta, ki hoče biti turistično zanimivo. (Smeti niso zanimive!) Da bi se uredil kanjon Kokre, zelenice okrog blokov in stolnic, parki, predvsem Prešernov gaj, primestni gozdici (gabrov gozd med Planino in Cirčami je postal eno samo smetišče), okolice javnih zgradb, dohodi v mesto (kotor se pripelje v mesto skozi Primskovo, ima kaj videti na desni!) in še in še.

Č. Zorec

V petek so v galeriji na loškem gradu odprli razstavo del akademika slikarja Viktorja Snoja. To pot se je slikar predstavil s 30 deli, ki so nastala v obdobju zadnjih dveh let. Po otvoritvi je bil krajši kulturni spored. Recitali so Snojeve pesmi. (lb) — Foto: F. Perdan

Z otvoritve razstave koroških likovnikov Zorke Weiss in Gustava Januscha v stebriščni dvorani mestne hiše v Kranju. — Foto: F. Perdan

V petek je bil v renesančni dvorani v mestni hiši v Kranju literarni večer koroškega pesnika Andreja Kokota. — Foto: F. Perdan

3 Miha Klinar

Predigra

**ZA NAPAD NA SOSEDE
POTREBUJEŠ OLJE, ROPAR!
A MI BIVAMO OB CESTI,
KI K OLJU PELJE**

(Bertolt Brecht, Bericht der Serben)

Vse dni pa se je jasno videlo, da PROTICÉSKA POLITIKA VODSTVA JRZ NIMA ZASLOMBE PRI KATOLJSKIH SLOVENCIH, ker so bili češki Orli povsod najbolj toplo pozdravljeni. Tudi oni (češki Orli) niso zamudili trenutka, da ne bi utrjevali slovensko-češkega bratstva, prepričevali Slovenske fante v NUJNOST SODELOVANJA S SOKOLI in DELAVSKIMI SPORTNIKI PROTI HITLERJU in celo pozdravljali (jugoslovanske) Sokole, ki so odhajali v Prago. (Sokolski zlet v Pragi je bil v začetku julija 1938 — op. p.).

Tako propagira ilegalni komunistični Slovenski poročalec potrebo po narodni enotnosti v boju za priznanje samobitnosti in suverenosti slovenskega naroda in za boje, ki so slovensko ljudstvo še čakali v spopadu z nacizmom in njegovi peti koloni — kulturbundovcem, ki so kmalu po priključitvi Avstrije zahtevali tudi priključitev Slovenije k Hitlerjevi Nemčiji. Ptujski dogodek 20. aprila 1938, ko so tamkajšnji kulturbundovci izobesili na zvonik ptujske proštije zastavo s klukastim križem, so ogorčili slovensko javnost, da o tem niti provladni Slovenc ni mogel molčati. V ogroženih predelih Dravske banovine, v katero so za časa Živkovićeve diktature preimenovali Slovenijo, so začeli ustanavljati narodno-obrambne odbore, ki so jih podpirali ponekod pa zanje dajali celo pobudo tudi komunisti. Pri ustanavljanju le-teh je odigralo pomembno vlogo zlasti mladinsko komunistično gibanje.

4.

»Mladinsko gibanje, zlasti pa aktivnost v okviru narodnoobrambnih odborov, je pomenilo realizacijo linije borbe za neodvisnost pred grozco zunanjega fašistično nevarnosti,« je o tem govoril na II. kongresu KPS tov. Miha Marinko. Ta nevarnost je pospešila ustanavljanje narodnoobrambnih odborov, ki pa jih je vladajoča stranka JRZ ovirala in jih začela cepiti z ustanavljanjem narodnih odborov katoliških organizacij. O tem je poročal tudi Slovenski poročalec julija 1938:

Tako po Anschlussu (priključitvi Avstrije k Nemčiji — op. p.) se je vsa slovenska javnost zavedela velike nevarnosti, ki nam preti od sedanje Velike Nemčije, in nepripravljenosti, da bi se tej nevarnosti postavili v bran. Ta zavest je rodila zamisel narodnih svetov, v katerih bi se vse narodnoobrambne in ostale (gospodarske, vzgojne, kulturne in strokovne) organizacije vseh smeri (katoliške, nacionalistične in marksistične) posvetovale in sklepale, kako naj Slovenci zajemijo val nemške hitlerjevske propagande in potujevanje slovenskih krajev in ljudi.

Izgledalo je, da se bodo narodni sveti osnovati po vseh večjih krajih v Sloveniji. Posebno SLOVENSKI KULTURNI DELAVCI so se zavzeli zato. V Ljubljani, v Celju, Mariboru, Ptaju, Kočevju, v Murski Soboti itd. so bili sklicani sestanki in začetni razgovori. Toda že v centrih je akcija v začetku zaspala, v najbolj ogroženih krajih pa so se taki odbori osnovali, toda v svojem delovanju se niso mogli prav razviti, da bi osnovali enotno obrambno delo vseh Slovencev.

Prvi vzrok je bil v tem, ker je oblast gledala z negodovanjem združevanje narodne obrambe in je na primer glavnega pobudnika dr. Felaherja premestila iz Ljubljane. Glavni vzrok (za oviranje enotnosti narodnoobrambnega gibanja) pa

je zadržanje uradnih voditeljev katoliškega tabora in vodstva JRZ. Katoliški javni delavci so sicer bili pripravljeni priključiti se skupni akciji, ponekod so že tudi javno sodelovali (na pr. ptujski župan dr. Remec). Toda na intervencijo dr. Korošca jim je bilo to sodelovanje prepovedano in ustanovljen poseben narodni odbor katoliških organizacij, ki mu je vrla JRZ obljubila veliko podporo. Posledica tega je bila okrnitev že ustanovljenih narodnih svetov, njihovo delo oslabljeno, zaradi česar hitlerjevc zopet dvigajo glave.

Ustanovitev narodnega odbora zagovarjajo Koroščevi somišljeniki, češ da katoličani v Sloveniji niso od prevrata 1918 skoraj ničesar storili v narodnoobrambnem delu in da je zato potrebno, da prej nekaj pokažejo, potem pa bo narodni odbor, če bo aktivno delal, lahko korakal naprej. Kakor je njihovo priznanje resnično, je njihovo nasprotovanje enotnosti narodnih svetov znak, da vodilni katoliški krogi še vedno ne morejo spoznati resničnih narodnih interesov, to je: izglajevanja nasprotij, zasipanja prepadow med slovenskimi strankarskimi tabori in zbljevanje le-teh k enotnosti pri obrambi za slovenski narodni obstoj.

KDOR V TEH ČASIH POSTAVLJA SVOJE LASTNE ALI STRANKARSKE POLITIČNE INTERESE NAD INTERESE NARODNE CELOTE, TA GRESI SMRTNO NAD PRIHODNOSTJO SLOVENSKEGA NARODA ...

Tudi to je dokaz, da je slovenski del JRZ izdaljil interes slovenskega naroda in dušil njegovo pripravljenost za obrambo pred fašistično in fašistično nevarnostjo. JRZ ni brzal delovanja Hitlerjeve pete kolone v Jugoslaviji, marveč je dopuščala Hitlerjevo propagando na vseh področjih javnega delovanja. Sama je propagala »novi fašistični red«, ob katerem naj bi se zgledovali Slovenci. To propagando pa ni dovoljevala samo oblast, marveč so jo pospeševali tudi lastniki tovarn, med katerimi so bili večinoma Nemci. To lahko zasedimo tudi na Jesenicah, kjer je Kranjska industrijska družba leta 1937 začela izdajati lastno tovarniško glasilo »Tovarniški vestniki kot protiotež« »Našemu kovinarju«, glasilu ljudskofrontovske smeri, pri katerem so sodelovali predstavniki Medstrokovnega akcijskega odbora od marksistov do krščanskih socialistov Stanovnikove protikoroščevske opozicije.

5

Priključitev Avstrije k Nemčiji je tudi jeseniške Nemce in nemčurje, ki jih je zaposloval na svojih vodilnih mestih pri Kranjski industrijski družbi glavni delničar celjski nemški kapitalist Westen, navdala s pogumom. Tudi tu so imeli svoj »Kulturbund«, v katerem so se zbirali jeseniški hitlerjevcji Luckmanni, Kleini, Hermann Marn, inž. Bohnen, inž. Hauswirth, inž. Bachmann, inž. Oroszy, Otto Ahlfeld, inž. Vili Fischer in njegova družina, Karl Fritsch, Oskar Hermann, Alojz Ritzoli, inž. Rudesch ter nemčurji Ignac Jurman, Anton Kosmač, Rudi Regitnik, Alojz Ritzoli, inž. Wagner, Rudolf Schiller, Polde Schober, inž. Semlak, Ludvik Babnik in drugi, ki so uživali vso zaščito Kranjske industrijske družbe, ki je bila v tem času leglo pete kolone na Jesenicah in ki je izrabila tudi svoje glasilo Tovarniški vestniki za propagando nacizma in Hitlerjeve Nemčije. Ta propaganda je bila sprva zamaskirana z gospodarskimi novicami, ne zaradi strahu pred režimom, ki se ga nemškim delničarjem ni bilo batiti, marveč zaradi delavstva, ki je čutilo odpór do fašizma in ki je to tudi že leta 1936 javno izpovedalo ob ustanovitvi Medstrokovnega akcijskega odbora, kjer najdemo med členi pravilnika tega združenja tudi poseben člen, ki napoveduje »boj proti fašizaciji strokovnih organizacij«. Zato je bil Tovarniški vestnik pri propagiranju nacizma sprva previden. Z novicami o gospodarski moči Nemčije bi radi v jes-

niškem delavcu vcepili zavest nemoči pred Hitlerjem in nacizmom in pred neustavljalostjo »novega reda«, ki ga je po svoje uvajal v Jugoslaviji režim JRZ. Naj navedem s pomočjo objavljenih gospodarskih novic in člankov rast nacistične propagande v Tovarniškem vestniku:

»Namesto za 400.000 din na zahodu bomo nabavili enako količino železniškega materiala iz Nemčije za 200.000 din,« je Tovarniški vestnik KID podčrtal korist, ki jo bo zaradi te nemške velikodušnosti imela Jugoslavija in poudarjal, da ima ta »nabava naloge dvigniti porabo in proizvodnjo železa v naši državi.«

»OFENZIVA NEMSKE INDUSTRIJE SE SI RI NA BALKAN. Nemčija je po dr. Schachtu ponudila financiranje vse bombažne industrije v Turčiji. Značilno je, da je za vse surovine ponudila za 40 odstotkov višjo ceno od dosedanjih tržnih cen bombažnih surovin v Turčiji. Nemška industrija... lahko stavi tudi take ponudbe.«

Poudarek propagande je na zadnjem stavku.

»Technische Union je nova nemška trgovska internacionala. To društvo ima malogo pospešiti gospodarsko aktivnost z Balkanom in z vzhodnimi deželami. Sedež njene podružnice v Jugoslaviji bo menda v Zagrebu. Po govoricah iz mero- dajnih virov bo ta družba gradila tudi železniški most čez Donavo pri Turn-Severinu in še neka železniška proga v naši državi. NEMČIJA JE S SVOJIM CENENIM PRODUKTOM VSESTRANSKO KONKURENCNA.«

Ta nemška tehnična »unija«, ki je združevala zastopstva različnih nemških gospodarskih tvrdk in organizacij v Jugoslaviji in ki jo je vodil nemški veleposlanik Franz Neuhausen v Beogradu, je bila v prvi vrsti nemška ekspozitura, v katero so se stekale vse nití nemških organizacij in pete kolone v Jugoslaviji. O tem veleposlaniku smo že govorili kot o izvajalcu pritiska na jugoslovansko vlado, da se je uklanjala njegovim zahtevam pri preganjanju pobornikov proti nacizmu. S svojimi špijoni in petokoloni je kontroliral vso jugoslovansko administracijo s posebno pažnjo na administracijo v obmejnih krajih z Nemčijo. Vsi uradniki v obmejnih krajih v Sloveniji so bili v nevarnosti, da jih bo na Neuhausnova zahtevo premeščala v notranjost ali pa celo preganjala jugoslovanska vlada, posebno še, če so bili zavedni Slovenci. Poleg že znanega primera dr. Felaherja je bil na Neuhausnova zahtevo upokojen ravnatelj ptujske gimnazije prof. Novak, čeprav je imel še devetfajst službenih let. Prav tako je moral zapustiti svoj položaj srezki načelnik v Kočevju in še mnogi drugi.

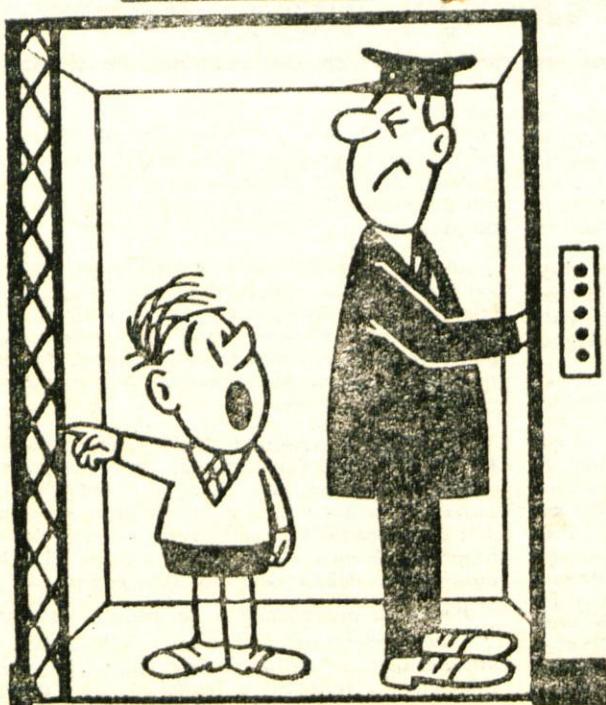
Toda vrnilmo se k fašistični propagandi v jeseniškem Tovarniškem vestniku:

»NEMSKE ŽELEZARNE PREZAPOLENE,« je članek hvalil konjunkturo nemških železar, pri tem pa ni omenil nemškega oboroževanja. Toda te novice so začele počasi preraščati v potopise, ki so jih pisali tovarniški nameščenci in delavci, ki jih je Kranjska industrijska družba pošljala v Nemčijo na študijska potovanja in ki jih je potem uredništvo prekrojilo po okusu delničarjev, da jih pisci marsikdaj niso mogli več prepoznati, ko so jih brali natisnjene.

Naj navedem nekaj primerov:

»Eleganten nemški sprevodnik na nemškočeški meji nas pogleduje in nas že petič vprašuje, če smo zares Jugoslovani. Ko se prepriča, da ni smo Čehi ali Poljaki, nam začne razlagati, kako je to čudno, da so ČEHÍ TAKO ZELO MILITARISTIČNO RAZPOLOŽENI, da gradijo tod utrdbe. Neverjetno, da morejo imeti tako neutemeljene misli O MIROLJUBNI NEMČIJI. Nemčijo vendar vodi Hitler, ki je bil sam vojak in ki je na lastni koži izkušal vse trpljenje vojskovanja. Potnik se mora res zamisliti: KAJ BO TISTI KUPČEK PESKA NA ČESKI STRANI OPRAVIL PROTI MOGOČNI SILI NEMSKEGA SKORNJA IN ČELADE.«

LIFT

— Nočem ne gor, ne dol, pač pa me peljite tja!

Pavel Rajhard, poglavar ciganske skupnosti na Lancovem pri Radovljici

Res je, da ima vsaka ciganska skupnost starešino. Vedno je to človek v zrelih letih, ki predseduje svetu starcev. Sicer pa so ti običaji tako različni, da si bomo ogledali le, kaj o tem pravijo gorenjski Cigani.

Cigani so mi povedali, da je Pavel Rajhard z Lancovega pri Radovljici, priznani starešina ciganske skupnosti radovljiske občine. Zato sem Pavla vprašal, kako opravlja to funkcijo.

»Moj pokojni oče Rudolf, ki je umrl 1957. leta, je bil poglavar gorenjskih Ciganov. Na

Jože Vidic
(7)

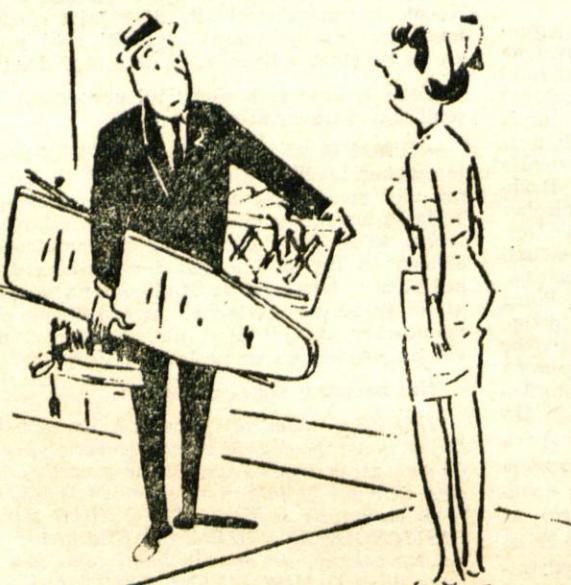
Cigani nekoč in danes

ta položaj ni bil voljen, pač pa je to bila priznana funkcija, ki so jo spoštovali in priznali vsi Cigani. Zdaj sem jaz starešina. Enkrat mesečno vodim sejo, ki se jo udeležijo vsi odrasli Cigani. Žene se ne smejo udeležiti teh naših (moških) posvetov. Obenem smo cigansko sodišče. Rešujemo spore med ciganskimi družinami in posameznimi Cigani. Če pride do prepira med ženami, zahtevam od njihovih mož, da preprečijo spor.

Nekoč so imeli poglavarji več dela. Odločali so, do kdaj bodo ostali v tem ali onem kraj, o smeri nadaljnega popotovanja ciganske karavane na vozovih. Skrbeli so za svatbo, pogrebe in slovesnosti ob rojstvih otrok.«

Gorenjski Cigani so se po vojni umirili. Nič več jih ne mika selitev iz kraja v kraj, čeprav mladi Cigani in Ciganke še kaj radi brez besed odidejo za nekaj časa na potep. V mladih žilah se še vedno pretaka nemirna ciganska kri.

Cigani so vroče krvi; zelo hitro se razburijo. Ljudje, ki stanujejo blizu ciganskih stanovanj, vedo povedati, da često slišijo kričanje in prepire. Zato ima starešina vedno dovolj dela. Na posvetu z moškimi se odloča o krivdi tega ali onega Cigana oziroma Ciganke. Cigani medsebojne spore nikdar ne rešujejo pred rednimi sodišči, nikdar teh nevšečnosti ne prijavijo milici. Krivcem sodijo po svojem zakonu. V starih časih so bile kazni, ki jih je izrekel ciganski svet, lahko zelo težke. Bili so celo primeri, da so izrekli smrtno kazeno. Krivca so lahko obsodili na bičanje, izključitev iz ciganske skupnosti (obtoženec je moral takoj zapustiti cigansko skupnost; to je bila za cigane težka kazeno) ali pa so ga pohabili. Tako drastičnih kazni danes ne izrekajo več (vsaj v Jugoslaviji ne).

— Vaši ženi je res že malo bolje, vendar spet ne toliko, da vam bo zlikala srajevo!

CIGANI IN VEROVANJE

Ko so cigani pred 500 leti prispeli v Evropo, niso bili katoliške vere. Cigani so skozi stoletja z luhoto menjali vero, tako pač kot je to ugajalo okolici in tedanjemu duhu časa. Gorenjski cigani so katoliške vere, njihovi otroci so krščeni. Nekateri cigani so poročeni tudi cerkveno, ne pa vsi. Tako pač kot je danes v navadi. Glede tega se ne ločijo od drugih ljudi.

Avgusta Rajharda z Bleda sem vprašal, če gredo člani njegove družine kdaj k maši v cerkev. Odgovoril je, da se to pač včasih zgodi. No, odkrito povedano, Cigane le redko kdaj vidimo v cerkvi. Imajo pa velik послuh za cerkvene praznike. Ob takih priložnostih se najrajši vrtijo na Brezjah, kjer lahko računajo na marsikateri dinar od dobrih ljudi.

CIGANSKI POKLIC

Vrnimo se spet v Indijo, pradomovinu ciganov. Že v starodavnih časih so bili cigani kovači, godci in trgovci s konji. Pred dva tisoč leti pa so bili prav ti poklici prekleti. V zborniku Manuovih zakonov iz drugega stoletja našega štetja, opazimo da je Manu prekel tiste poklice, s katerimi so se ukvarjali cigani. V teh zakonih je zapisano, da se morajo ljudje izogibati in čuvati tistih, ki »se ukvarjajo s sramotnimi posli in akrobacijami. Iz javnosti je potrebovali odstraniti kradljivce, ponarejevalce, vedeževalce in tiste, ki prerokujejo z dlanji. Izogibati se je potrebno ljudi, ki dresirajo slone, bike, konje in kamele ter astrologov. Nadalje profesionalnih plesalcev, vzgojiteljev dresiranih psov, trgovcev s konji in kravami. Kocka, pesem, ples, muzika in odvečna potovanja je pet od desetih najstrašnejših

človeških napak. Ljudje ne bi smeli sprejeti hrane od kovača, zlatarja itn.«

Pred dva tisoč leti so bili torej v Indiji prepovedani ali pa nezaželeni prav tisti poklici, s katerimi so se ukvarjali cigani. Cigani so se na Manuove zakone pozvižgali in še naprej opravljali »preklete« poklice. Lahko pa opazimo, da so se Cigani ukvarjali prav s tistimi poklici, ki so ustrezali oblike nomadskega življenja (nenehne selitve iz kraja v kraj). Mongolskim, tatarskim in drugim hordom je bilo potrebno spremstvo ljudi, ki so znali kovati orožje, podkovati konje, skrbeti za živali, popravljati vozove, zabavljati vojake in nasprotni ugodno vplivati na razpoloženje vojakov.

Marsikateri poklic so dandanašnji Cigani že opustili. Oglejmo si, kaj so mi o tem povedali gorenjski Cigani:

Pavel Rajhard iz Radovljice: »Po poklicu sem brusilec. Izučil sem se pri Ciganu Brantu v Zagrebu. V mladih letih sem potoval iz kraja v kraj in brusil nože, škarje in druga rezila po Gorenjski, na Štajerskem, na Dolenjskem, po Hrvatski, Istri in drugod. V moji mladosti ni bilo Cigana, ki ne bi znal tega poklica.«

Avgust Rajhard z Bleda: »Po poklicu sem brusilec. Brusil sem rezila samo po Gorenjski. Dela je bilo vedno dovolj. Z ženo sva otroke vozila v vozičku, spali pa smo po skedenjih ali pa pod kozolci. To obrt sem opustil pred desetimi leti.«

Vsi odrasli gorenjski Cigani so brusilci, toda s tem poklicem se ukvarja samo še Kristl Rajhard z Bleda. Ta brusi rezila po vseh od Bleda do Bohinja in to samo v poletnih mesecih. Ima ročni brus, in to je vse orodje.

Srbški in romunški Cigani so znani po tem, da so radi dresirali medvede, pse in opice. S tem poklicem pa se gorenjski Cigani niso nikoli ukvarjali.

Razcestja

MIHA KLINAR
(MESTA, CESTE
IN RAZCESTJA)

IV. DEL

199

Pa je sploh Slavku govorila o tem?
»Morda sem? Morda nisem?« ni gotova.

Ne, ni mu pravila. Pot v Berlin naj bi bila samo izgovor za Franca, če bi ji ob srečanju pokazal hrket in ji dal vedeti, da je med njima konec. S to potjo je nameravala prikriti, da se je priklečplazila za njim, ker jo je k temu prisilila življenje, prisilile brezihodne in brezupne razmere podobno kakor takrat, ko jo je Tann postavil na cesto in je morala iz Trsta za Francem v Graz.

»Ja, kakor takrat,« čuti, le da je bila sedanja pot k Francu tisočkrat bolj ponižujoča. Takrat je prvič resnično obžalovala, da je zavrgla priložnost za samostojno življenje, ki se ji je ponujalo v Innsbrucku. »Ja, Innsbruck, Innsbruck ... To je bilo mesto. Takrat bi se morala spomniti, pa bi ne bilo ne ponižanja ne trpljenja. Innsbruck, Innsbruck ...«

O, kaj vse bi ji bilo prihranjeno, ko bi ostala tam.

»Borjana ni bila rešitev,« se zaveda. Tam ni stala na svojih nogah. Vsaj v začetku ne. Ko je mislila, da je čas, ki bo za vse ljudi boljši, že odprl vrata, jih je zaprl s črnim fašistovskim nasiljem, ki se je prikopal do oblasti.

Prihodnost, za kakršno je delovala kot komunistka, se ji je izmuznila iz rok. Povrh vsega pa je bila še Slovenka. In Slovinci, to so jim fašisti že lani takoj po svojem prihodu na oblast dali vedeti, so v Italiji odveč. Rdečo zadruge so že prepovedali, samostojne trgovinice jih niso več pustili odpreti, razveljavili so staro dovoljenje, novo pa dali Kraguljnikovi Lizi.

»Uničiti nas nameravajo,« se Štefi zaveda.

Kraguljnikovi so postali fašisti in v Borjani se bodo začeli časi kot pod starim Kraguljnikom. Kraguljniki bodo spravili vaščana za vaščanom ob zemljo, dokler ne bodo spremenili vseh v svoje hlapce. Kdor pa jim ne bo hotel hlapčevati, bo moral povezati svojo culo in iti v svet s trebuhom za kruhom. Ljudje bodo morali zopet v Nemčijo, Belgijo ali Francijo ali čez morje v Egipt ali celo v Ameriko, v severno, če jim bodo ameriški bogataši dovolili, ali pa v južno, ki je vse prej kot Amerika, saj je revna, da si človek ne prisluži niti vožnje za nazaj in se mora še bolj kakor doma otepati s tamkajšnjo revščino in siromaštvom.

O, tudi to spoznanje govorji v prid Innsbrucku, ki ji je nekoč ponujal osamosvojitev, delo in življenje, neodvisno življenje.

»Ja, tam bi morala ostati. Ja, tam ...«

Innsbruck, samo Innsbruck sije v njenem spominu, obsijan od luči, v kakršni je morala sijati Izraelcem obljudljena dežela.

»Ja, obljudljena dežela ...«

Pa ji je pokazala hrket. Sama jo je zapustila. Zato je prišla kazen, vnovič pekel pri Francu. Pekel, ki ga ni mogoče spremeni v nebesa, čeprav je po drugi vrtniti k Francu mislila, da so samo vice, pred izbruhom vojne pa celo mislila, da postajajo nebesa ... nebesa zaradi otroka, ki se je lepo razvijal in rastel v pametnega fantiča in ki za njeno, že prestano trpljenje ni mogel vedeti. Skrivala mu je pekel svojega življenja, skrivala celo v Penzbergu, kjer je našla pisma o vzrokih moževih pobegov in njegovi umazani nezvestobi. Skrivala in bila celo zadovoljna, ker mu o tem ni nikoli potožila in mu odkrila resnice, saj je zadnje čase podlegla novi prekleti utvari, da ju bo Franc sprejel, da ji bo rekel, naj ostane pri njem, da bo skrbel za sina, ki jo je pripravil do ponižujoča zadnje poti k Francu, na katero ne bi smela, pa čeprav bi šlo samo za Slavko in nadaljevanje njegovega šolanja.

Ja, samo Slavko jo je pregoril na to ponižujočo pot, na kateri je doživel najbolj umazano ponižanje, ki ga more žena doživeti

»Naj se zdaj sam pomeni z njim! Naj sam izterja svoje sinovske pravice!«

To je misel, že mnogokrat ponovljena misel,

s katero je zapustila Benediktenbeuern in ki jo je spremila vso dolgo pot do Berlina.

»Jaz se ne bom več vračala tja dol. Z menoj je konec. Nočem več živeti. Nočem ...«

Temna misel se plazi v Štefi. Misel, rojena v strahotnem ponižanju in občutju popolne osamljenosti. V njej ni nobene moči več. Ni več taka, kakor je bila v Innsbrucku, kjer (o tem je ta hip bolj kakor kdajkoli prej prepričana) bi morala ostati. V njej ni nobene volje več, da bi se sama spoprijela z življenjem, kakor se je znala spoprijeti še do nedavnega. Ne bi več zmogla, kar je zmogla v Trstu, Grazu, Hartbergu in Penzbergu ... O, tudi takrat je obupavala, pa je vseeno znala premagati obup in se zagrizla v boj za svoje in otrokovo življenje ...

»Življenje?« se ji črta na ustnicah grenkoven posmeh. »Življenje?«

Ja, le kako si upa imenovati to, kar je presta-jala takrat, z besedo življenje.

»Ne, ni bilo. Nikoli ni bilo. Samo trpljenje je bilo,« si pravi.

Ne bi ga zmogla vnovič.

»Življenje je bilo nekje druge,« se zaveda, ne da bi se ga upala imenovati.

To življenje je bila Fricova ljubezen.

So bile Fricove pesmi in pisma.

To življenje je bil Fric ...

»Ja, samo Fric Lehmann!«

Pa je Lehmann sama zavrgla, čeprav ji je ponujal roko in ji razdajal srce, da bi ji pomagal stopiti s stare, z brezčutnim ostrim kamenjem posute poti na novo, s soncem resnične ljubezni obsijano in s cvetjem postlano pot.

»Ja, samo trenutki z njim so bili življenje ...«

Samo trenutki so ljubezen, — ji zvenijo v duši besede neznanca na vlaku, tistega temnolasega neznanca s kratkimi, na čelo počesanimi lasmi in hudomušnim, a prav nič zlobnim namehom. Tudi njegove oči za stekelcema naočnikov vidi mnogo bolj, kakor jih je videla v vlaku.

— To je ena izmed najlepših pesmi, ki sem jih kdajkoli bral, — sliši plavolasca.

— Ne vznemirjaj gospe ...

Od fanta do moža (1)

Kdaj, kje in kako spožna fant dekle

Institut za slovensko narodopisje pri SAZU v Ljubljani je v letu 1969 razposlal prvi del vprašalnic tako imenovanega življenjskega cikla — o šegah in verovanjih. Najprej so obdelali ženitovanje, pozneje pa nameravajo še rojstvo in smrt. V Sloveniji je Institut dobil okrog 300 informatorjev, ki naj bi popisali ženitovanski običaje; nekaj informatorjev je poiskal tudi onkraj meje (na Koroškem, v Benečiji in drugje). Vprašanja je sestavila sodelavka Instituta za slovensko narodopisje pri SAZU Helena Ložar. — Za Moste in okolico sem ženitovanske običaje popisal Jaz in sicer s posmočjo Ivana Korbarja iz Most in mojega očeta. Vprašanja, ki jih je bilo več kot 800, so bila postavljena tako, da je bilo potrebno odgovoriti posebej za tri obdobja: za čas pred prvo svetovno vojno, za čas med obema vojnoma in za zdajšnje obdobje.

Ker so vprašanja zahtevala kratke odgovore, brez daljših opisov, ženitovanski običaji pa so prav gotovo zanimivi, sem jih sklenil z nazornejšimi opisi strniti v zapis »Od fanta do moža«. Primerjavo med posameznimi obdobjji bom delal sproti. Vprašanja Instituta za slovensko narodopisje o šegah in navadah mi bo le vodilo, ker bom o ženitovanskih običajih in na-slohu o življenju nekdaj in danes zapisal še marsikaj drugega, kar v vprašalnicah ni. Začnimo torej!

Ze takoj pri prvem vprašanju je vidna velika razlika v letih med nekdanjimi in

sedanjimi časi. Pred prvo svetovno vojno — odgovarjal mi je Ivan Korbar, ki je bil v tistih letih fant — so se fantje začeli zanimati za dekleta pri dvajsetem letu starosti. Med obema vojnoma — odgovarjal mi je moj oče — se ta meja že spusti na osem-najst let, danes pa lahko rečemo, da se začenjajo zanimati fantje za dekleta (in obratno) takoj po končani osemletki, torej po 15. letu. Ta starostna meja je posebno nizka pri dekletih. Poroka sedemnajstletnice danes ni več nobena posebnost.

Korbar pravi, da so se dekleta in fantje spožnavali ob

nedeljah na vrtovih, pozimi in ob slabšem vremenu pa v hišah. Kadar je bilo poleti lepo vreme, so se fantje in dekleta dogovorili, kje bo veselje. Obvezno je prišel godec in so plesali sotiš in šuštarpolko, pa tudi valček, metla-ples, četvorko ipd. Pričnost za spožnavanje in sklepanje bližnjih poznanstev je bila torej tu.

Pripomniti je treba, da je v družbi med delom več veljal tisti, ki je znal spretno in živo povedati kakšno zgodbbo. Fantje so dekletom načašči pripovedovali grozljive stvari, saj so uživali, če so se dekleta bala.

Ustavimo se trenutek pri tem, kaj so si nekdaj med seboj pripovedovali. Najpozorneje so poslušali pripovedi o spominih, vražah, rokovnjaki, Ciganih in o Vodiški Jo-hanci.

Kot so pripovedovali, je prišel nekoga večera v Tunjičah domov oče, čeprav so ga

so jim pomagali. Nekateri so jim seveda samo nagajali, kar pa je bilo dekletom tudi všeč. Včasih je v hišo prišel godec in so po delu zaplesali. Najčešče so plesali sotiš in šuštarpolko, pa tudi valček, metla-ples, četvorko ipd. Pričnost za spožnavanje in sklepanje bližnjih poznanstev je bila torej tu.

Kdor je načel ubitega človeka, je moral takoj dati vlogajme, in sicer »zezsar«, da je tistega, ki je storil zločin, pekla vest. Bolzni so ozdravili tako, da so od vsakega lesenega znamenja odrezali košček lesa. Iz tega so naredili kadilo in z njim pakadili bolnika, da je kmalu ozdravel.

Ivan Sivec

(Prihodnjič naprej)

Obiščite nas na Gorenjskem sejmu

POHISTVO

SLOVENIJALES
5% popust
• kredit

Kako so SLAKI osvojili Ameriko (21)

»13. oktober. Preveč sem se že navadij ameriških mest, da bi bila Palm Springs in San Bernardino zame še zanimiva. Edino prijetno spremembo je pomenil obisk Shopping centra (četr pradajal), kamor sta me popeljali v ZDA živeča sorodnica teta Milka in njena znanka, ljubka domačinka Francis. S Francis sva na tetin ukaz moral igrati zaročenca, ki kupuje „doto“. Prijazni, nasmajani trgovci so kot nori plesali okrog naju in nama pomagali izbirati spalnice ter pohištvo za izmišljeno stanovanje.

Cisto drugače smo preživeli naslednji dan, ki je minil v znamenju ogleda dežele sanj, dežele tisočih čudes — Disneylanda.

Milijon in več gostov letno zabeležijo tukaj. Najrazličnejši starosti in poklicev so, vsem pa je skupna želja po zabavi in sprostivosti, po skoku v svet pravljic, v svet izgnane romantične. Prišleka ob vhodu pričaka 80 let star vlak, verna kopija ropotajočih pošast iz obdobja kolonizacije Divjega zahoda. Popelje ga skozi džunglo, polno divjih zveri, čez prerie in savane, naseljene z Indijanci, ki besno vihtijo kopja in bojne sekire ter spuščajo grozljive krike. Ognjeni konj nato zavije v daljno preteklost, ko so Zemlji vladale gigantske prazgodovinske pošasti. Obiskovalec se nehote odmakne od okna, kajti pokrajina, mimo katere drvi, je kar pretirano veren posnetek stanja pred zadnjim ledeno dobo. Prontozavri, dinozavri in njihovi sodobni nerodno lomastijo naokrog, obirajoč ter prežekajoč liste orjaških rastlin. Kaže, da niso bili posebno krvoljni, saj jih bližina nepovabljenih radovednežev sploh ne moti.

Vlak smo kmalu zatem zamjenjali s čolni. Vjugasta rečica nas je odnesla v podzemlje, v kraljestvo okostnjakov. Morečo temo kdaj pa kdaj preženejo bliski, ki osvetljijo tudi peščene brezove, polne šklepetajočih človeških skeletov, poginulih živali, ostankov topov, vozov, pušk in čelad. Brž ti postane jasno, da so avtorji hoteli ponazoriti zapuščeno bojišče in simbolizirati opustošenje, ki sprembla krvave spopade. Načrt jim je popolnoma uspel.

Potlej smo kot strela naglo zdrknili prek niza razperjenih brzic in se znašli sredi lagune, tik zraven grozljive piratske ladje. Gusalji so nas kajpak nemudoma napadli.

Zvižganje svinčenk, rožljanje sabelj in neverjetno precizno izdelane lutke morskih razbojnikov bi nepoučenega skoraj gotovo spravile v strah. Prizor je namreč izredno pre-

pričljiv, ljudje-roboti pa gibki in prožni kakor najbolje trenirani statisti.«

VANCOUVERSKE ZDRAHE

»Seveda nismo utegnili videti niti četrtnino čudes, ki so iz Disneylanda naredila otroški vrtec za odrasle. Če bi ga žeeli prekrizati podolgrem in počez, če bi hoteli vsaj bežno pokukati v sleherno stavbo, v sleherni kotiček tega nenavadnega kraja, bi potrebovali najmanj teden dni. No, vseeno sem uspel zbrati obilico nepozabnih vtiškov, med katerimi sem si zlasti zapomnil dogodek, ki smo mu bili priča v Dvorani narodov; na isto glasbo plešejo predstavniki sto in sto različnih ljudstev. Veličastno! Nič skromnejše ne učinkuje kinematograf s platnom razpetim v polni kolobar (360 stopinj). Presenečeni gledalec ima občutek, da je sredi scene.

Omeniti velja še dve igrački: General Electrica, najmogočnejše ameriške elektronske firme, ki v posebnem prostoru demonstrira gledališče prihodnosti. Premična tla krožijo okrog odra in omogočajo občinstvu, da lahko zares natančno spreminja nastopajoče igralce-avtomate. Druga originalna pogruntavščina GE je sobana, imenovana Tiki, kjer so nam predvajali skladbo Jacquesa Offenbacha. Zapel jo je — ptičji zbor.

15. oktober. Spet smo v zraku. Letalo B-737, last družbe Canadian Pacific Air, hiti proti severu, proti Kanadi. V Vancouveru bomo pristali čez dve uri, slišim govoriti stewardes.

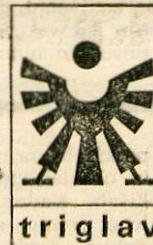
Vancouver, eno od src četrte največje države sveta, nam ni pripravil posebno spodbudnega sprejema. Sivi, brezkončni, zapuščenim katakombam podobni betonski hodniki, ki tuja pripeljejo do tropa mrkih, nezaupljivih carinikov, delujejo vse prej kot gostoljubno. Strogi sovražniki tihotapcev dolgo niso verjeli, da smo člani jugoslovanskega zabavnega ansambla in da je vancouverški nastop samo vmesni člen v razmeroma gosti verigi koncertov, namenjenih ameriškim vojakom. Celo večnost so nas pustili stati in tuhtati, kje neki smo se pregreljili. Končno je le pristopil modro oblečeni kontrolor ter oznanil, da sta prtljaga in komplet dragocenih instrumentov ostala v San Franciscu. Ko smo tamkaj obnavljali zalogo goriva, so ju menda pomotoma izkrčali. Možak se je zaradi neljubega spodrljaja vlijudno opravičil ter oblabil, da bodo napako v kratkem popravili. Držal je besedo; kovčki in glasbila so bili naslednje jutro znova v naših rokah.« (Nadaljevanje prihodno sredo)

OD 10. APRILA DO 5. MAJA
VELIKA RAZSTAVA IN PRODAJA
V FESTIVALNI DVORANI NA BLEDU

ZAVESE
DOMAČA IN TUJA PROIZVODNJA
ZIDNE TAPETE
LEYLAND - ANGLEŠKA PROIZVODNJA
PREPROGE
PERZA, FRIS, VELVET, BUKLE, TVID
NAPRAVITE VAŠ DOM PRIJETNEJŠI!

murka

KONFEKCIJA TRIGLAV KRANJ

**Ekskluzivni modeli oblek
za pomlad in poletje**

SAMO ZA ENO STEKLENICO NARAVNE SADNE PIJACE VIPI
LAJK DOBITEC LEPO NAGRADO

Če dobite zamašek, na katerem bo pod plutovinu narisani znak VIPI, postanete srečni dobitnik ROČNE URE znamke DARWIL. Z zamaškom, v katerem je vrisan znak VIPI, se osebno zglasite pri Klanšku Viliju, Brezje 76a na Gorenjskem, kjer boste osebno prejeli nagrado.

Zahlevajte VIPI v svojih trgovinah ali pa se osebno zglasite na Brezjah, kjer lahko dobite »družinske« steklenice (3/4 I).

SLOVENIJALES
5% popust
• kredit

Obiščite nas na
Gorenjskem sejmu

POHISTVO

Kmetovalci!

NA SPOMLADANSKEM GORENJSKEM
SEJMU V KRANJU
od 10. do 19. aprila
se bomo predstavili z novim razširjenim
programom

kmetijskih strojev

Novost:

Na sejmu boste lahko dobili tudi informacijo o odkupu živine, nakupu reprodukcijskega materiala za kmetijsko proizvodnjo, nakupu koruze, pšenice in ostalih krmil, odkupu kmetijskih pridelkov

Vabi vas Kmetijsko živilski kombinat Kranj

**OBIŠČITE NAS
NA X. SPOMLADANSKEM
SEJMU
V KRANJU
OD 10.–19. IV.
SAVSKI LOG – HALA B**

lesnina
POHITVO

slovenija **avto**
PRI NAKUPU KOLESU ALI MOTORNEGA KOLESU VAM NUDIMO UGODEN SEJEMSKI POPUST

**Na X.
spomla-
dan-
skem
sejmu
v Kranju**

**Enkratna priložnost za vas!
Kvalitetno blago
po edinstvenih cenah:**

ženski plašči s krznom po 430 din,
ženski balonski plašči od 175 din dalje
ženske diolen looft obleke po 120 din,
ženski hlačni komplet po 290 din,
ženske bluze od 34,80 din dalje,
ženski puloverji od 25 din dalje,
kombineže od 16 din dalje,
3 pare nylon nogavic za 10 din
fantovske obleke od 228 din dalje

**Vabimo vas na obisk v naš prodajn
prostor v delavskem domu v Kranju**

Na podlagi: 43. člena statuta

Centra za socialno delo Kranj
in sklepa delovne skupnosti se razglaša de-
lovno mesto

socialnega delavca

Pogoji za sprejem: diplomiran socialni delavec z najmanj dveletno prakso na socialno varstvenem področju. Osebni dohodek po pravilniku o ugotavljanju in delitvi dohodka in osebnih dohodkov. Stanovanje ni na razpolago. Pismene prošnje poslati na center za socialno delo Kranj, Titov trg 1, do 30. aprila 1971.

**Poslovalnica Kranj, Titov trg 1
Poslovalnica Kranj, C. JLA 10**

Obiščite naš paviljon na spomladanskem sejmu v Kranju od 10. 4. do 19. 4. v novih prostorih v Savskem logu

Prepričajte se — zadovoljni boste!

ZMAJEVE baterije osvajajo trg

Potrošnja baterij v svetu v zadnjem desetletju izredno hitro raste, saj v vsakdanjem življenju uporabljamo vedno več naprav in aparatov na baterijski pogon. Istočasno pa ugotavljamo, da jugoslovanska potrošnja baterij še vedno zaostaja za svetovno, saj bo po izračunih naša potrošnja baterij na prebivalca 1975. leta še vedno petkrat manjša od ameriške. Po predvidevanjih bo še na prej polovico jugoslovan-

skih potrošnikov baterij oskrbovala ljubljanska tovarna ZMAJ, ki je bila ustanovljena 1923. leta in združuje danes vso slovensko proizvodnjo baterij, montira naprave na baterijski pogon in je šesta na svetu v predelavi mangana v manganov dioksid. ZMAJEVE baterije so delane po licenci znanne angleške tovarne VENDOR, ljubljanska tovarna pa je tudi zastopnik ameriške firme MALLORY. Zaradi tega se je kvaliteta ZMAJEVIH baterij iz-

boljšala in je v nekaterih primerih nad evropsko pravino. Zato so postale baterije znane na domačem in tujem trgu, posebno zaradi tega, ker tovarna vztrajno izpopolnjuje v izboljšuje proizvodnjo, pri tem pa sodelujejo priznani strokovnjaki. Omenimo naj samo elektronsko kontrolo kvalitete in sistem tesnenja, ki preprečuje izliv elektrolita iz baterije, kar poškoduje celoten baterijski aparat.

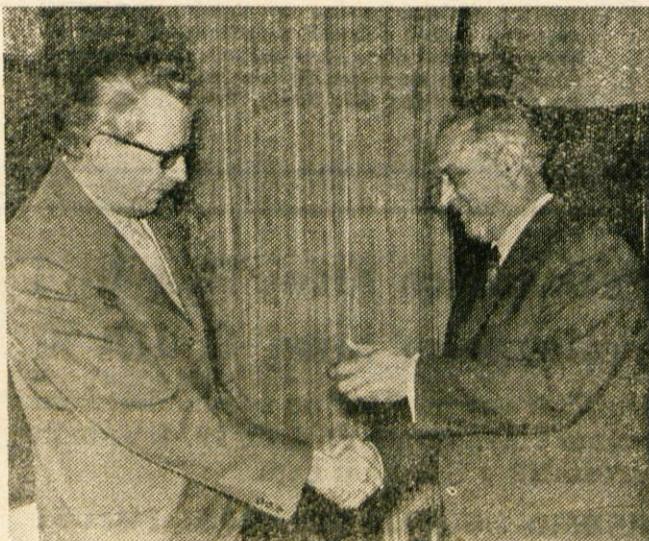
O kvaliteti ZMAJEVIH baterij smo se pogovarjali s tovarišem Ivanom Rogljem, ki je poslovodja prodajalne Elektrotehne iz Ljubljane v Kranju. Ta trgovska hiša proda veliko ZMAJEVIH baterij. Samo v kranjski poslovnički jih mesečno prodajo poprečno 4500. Prevladujejo

baterije za tranzistorje in baterije za žepne svetilke. Zanimivo je tudi to, da se potrošniki vse bolj zanimajo za posebne baterije, to se pravi, za baterije, ki so namenjene samo tranzistorjem ali samo svetilkam. Zgodi se, da marsikdo išče baterijo za igrače, pa te ni in zato vzame

normalno baterijo za svetilko itd. Potrošniki torej med ZMAJEVIMI baterijami lahko tudi izbirajo. Tovariš Ivan Roglj nam je povedal: »Prej smo prodajali več vrst baterij, med njimi tudi uvožene. Ker pa je ZMAJ izboljšal kvaliteto, smo se odločili zanje. Menili smo, da njihova kvaliteta ni le zadovoljiva, ampak celo presega kvaliteto uvoženih. Za baterijo je najvažnejše, da je sveža. ZMAJEVE baterije to prednost imajo, ker ima tovarna odlično dostavno službo. Kupci so zato zadovoljni in pritožb skoraj ni.«

Pokal jeseniškim hokejistom

Tovarišu Tomazinu priznanje za dolgoletno delo v klubu drž. prvakov — čestita predsednik hokej kluba Taler Franc. — Foto: F. Črv

V soboto, 10. aprila, sta predsednik občinske skupščine Jesenice in glavni direktor jeseniške železarne pripravila v hotelu Špik v Gozd-Martuljku svečan sprejem za jeseniške hokejiste, ki so že petnajstič zapored osvojili naslov državnih prvakov.

Po otvoritvenem govoru predsednika SD Jesenice Karla Frančekina je predsednik ZDKŠJ Leopold Krese izročil kapetanu jeseniških hokejistov pokal hokejske zveze, predsednik hokejskega kluba pa je prejel plaketo. Z manjšimi priznanji pa so nagrajili tudi vse trenerje, hokejiste in hokejske delavce, ki so prispevali k osvojitvi tako enkratno lepega naslova.

Svojo hvaležnost in privrženost hokeju pa so pokazali tudi delavci podjetja Višnar z Jesenic, ki so za hokejiste izdelali in jim podelili prelep pokal.

Za prijetno razpoloženje je na sobotni slovesnosti poskrbel tudi Franci Košir, ki je s svojimi domislicami po svoje ocenil posamezne jeseniške hokejiste in jim v znamenje priznanja igral na svojo trobento.

D. S.

Predsednik ZDKŠJ Leopold Krese izroča kapetanu HK Jesenice Janezu Mlakarju pokal za 15. osvojeno državno prvenstvo. — Foto: F. Črv

● In katere vrste ZMAJEVIH baterij prodajate?

»ZMAJ ima tri vrste baterij. Tranzistorske extra in super kvalitete ter baterije za žepne svetilke. Potrošniki se najraje odločajo za extra in super kvaliteto. Imajo daljšo življensko dobo, po kvaliteti pa ne zaostajajo za tujimi, ki so dražje.«

O kvaliteti ZMAJEVIH baterij smo se pogovarjali tudi z nekaterimi kupci. Poglejmo, kaj so nam povedali.

● Cyril Ravnik, Kranj: »Zmajeve baterije so v redu in jih potrebujem za tranzistor. Zdijo se mi najboljše in jih zato stalno kupujem. Mislim pa, da so vseeno še sorazmerno drage.«

● Vojko Katern, Kranj: Zmajeve baterije so dobre. Potrebujem jih za tranzistor. Tudi predrage niso, pa dolgo zdržijo. Skoraj en mesec.

Kupil sem že precej baterij, vendar reklamiral še nisem nikoli.«

● Eva Grašič, Kranj: »Že dolgo kupujem Zmajeve baterije, ki jih potrebujem za tranzistor in igrače. Mislim, da so velike baterije nekoliko boljše, ker dolgo trajajo in jih zato ni treba pogosto menjati.«

● Milutin Radočić, Kranj: »Zmajeve baterije so zares dobre. V tranzistorju jih imam tudi po šest mesecov. Enkrat sem kupil tuje, vendar so se v dveh dneh izpraznile. Čeprav so Zmajeve baterije še vedno malo drage, jih stalno kupujem, ker so trenutno najboljše.«

To je nekaj mnjenj potrošnikov. Povedati pa moramo še, da slovio ZMAJEVE baterije tudi po lični izdelavi. Zato je prejela tovarna že več priznanj, med drugim »Drugo jugoslovansko nagrado za design predlanskim, lani pa jugoslovanskega Oscajra za embalažo. Prihodnjič bomo spregovorili o novih ZMAJEVIH proizvodih. Jk

ELEKTROTEHNA LJUBLJANA

**poslovalnica Kranj,
Prešernova 9**

Ne pozabite!!!

V času spomladanskega sejma bo naša trgovina še posebej skrbno založena. Za vas smo pripravili veliko izbiro

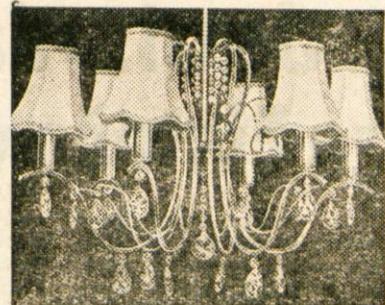
- lestencev
- hladilnikov
- pralnih strojev
- štedilnikov

- elektromotorji za razne kmetijske stroje
- instalacijski material
- radioaparator

- televizorjev
- tranzistorjev
- gramofonov

Ugodni pogoji za nakup na kredit!

Obiščite nas in prepričajte se

Mladinska knjiga

Izšla je knjiga
Ericha von Dänikena

Nazaj k zvezdam

Medtem ko se po svetu še nadaljuje razpravljanje o trditvah, ki jih je postavil Däniken v svoji prvi knjigi **SPOMINI NA PRIHODNOST**, je že izšla njegova druga knjiga **NAZAJ K ZVEZDAM**.

Svojo trditev, da so bitja z drugih planetov in osončij obiskala naše prednike podpira Erich von Däniken z novimi dokazi in viri, s številnimi ilustracijami in fotografijami.

Z zanimanjem ali dvodom sledimo v knjigi presenetljivim pojavom iz preteklosti, ki po avtorjevem mnenju nezmotljivo kažejo pot nazaj k zvezdam.

Knjiga **NAZAJ K ZVEZDAM** je vezana v platno in opremljena s ščitnim ovitkom. Stane 40 din. Prav toliko stane tudi prva Dänikenova knjiga **SPOMINI NA PRIHODNOST**.

Knjige lahko kupite v vseh knjigarnah, naročite pa pri zastopnikih in poverjenikih na šolah, pri akviziterjih ali neposredno pri založbi Mladinska knjiga, Ljubljana, Titova 3 s priloženo naročilnico.

Naročilnica — G

Podpisani(a) _____

natančen naslov _____

zaposlen(a) pri _____

naročam knjigo(i) E. von Dänikena:

NAZAJ K ZVEZDAMI za 40 din
SPOMINI NA PRIHODNOST za 40 din

Knjigo(i) bom plačal(a) — naenkrat — v zaporednih mesečnih obrokih po 40 din — takoj po prejemu računa in položnic na tekoči račun Mladinske knjige, Ljubljana, 501-1030/1.

Neustrezno prečrtajte!

Datum: _____

Podpis: _____

**TOVARNA
OBUTVE
alpina
ŽIRI**

Cenjeni potrošniki, oglejte si lepo izbiro spomladanskih in letnih modelov ženske in moške obutve v prodajalni **Alpina Kranj** in v prodajalnah na Jesenicah in v Škofji Loki. Prejeli smo tudi večjo pošiljko ženskih sandal in moških čevljev po znižani ceni.

Sušilnik za koruzo

Kmetovalci in obiskovalci sejma!

Obiščite nas na Gorenjskem sejmu.

Kupili boste lahko po znižani ceni
pöttinger prikolice — 15 m³
za devize,

maraton obračalnike za seno
ter ostale kmetijske stroje po
konkurenčnih cenah.

Kupili boste lahko
razno orodje
vse vrtnarske potrebščine,
semena ter cvetlice.

Se priporoča

Kmetijska zadruga Sloga, Kranj

**Za obisk
se
priporočamo!**

Jutri: »dan Č« za čistočo v Tržiču

Leto varstva narave je v svetu potekalo pod okriljem organizacije združenih narodov že lani. Z našo — sicer značilno, a niti ne preveliko — zamudo se v večji meri v to akcijo vključujemo tudi doma. V zagovor nam je, da na srečo umazanost zraka, vode in narave, ki nas obdaja, sploh še ni dosegla tiste kritične meje, kot jo pozna po industrijskih revirjih drugod, čeprav jo je po splošnih normativih že tudi pri nas marsikje presegla, in tudi to, da akcija ni zgolj kampanjska enodnevница, ampak se njeni pobudniki zavedajo, da bo treba neprekiniteno bdati nad vse novimi izvori vseh uničevalcev narave. Poostrena in stalno prisotna skrb za čistočo sodi v sam vrh prizadevanj za varstvo narave.

Dr. Ana Krakerjeva je na pripravljalnem sestanku opozorila, da se higiena v naselju začenja pravzaprav v stanovanju, zato je treba ohraniti že privzgojeno navado pomladanskega čiščenja. Smeti morajo iz stanovanja sproti, nosijo pa naj jih odrasli, ne otroci! Seveda pa jih je potrebno odvajati najmanj dvakrat tedensko. Posebno skrb je treba posvetiti nasadom in zelenicam v naseljih.

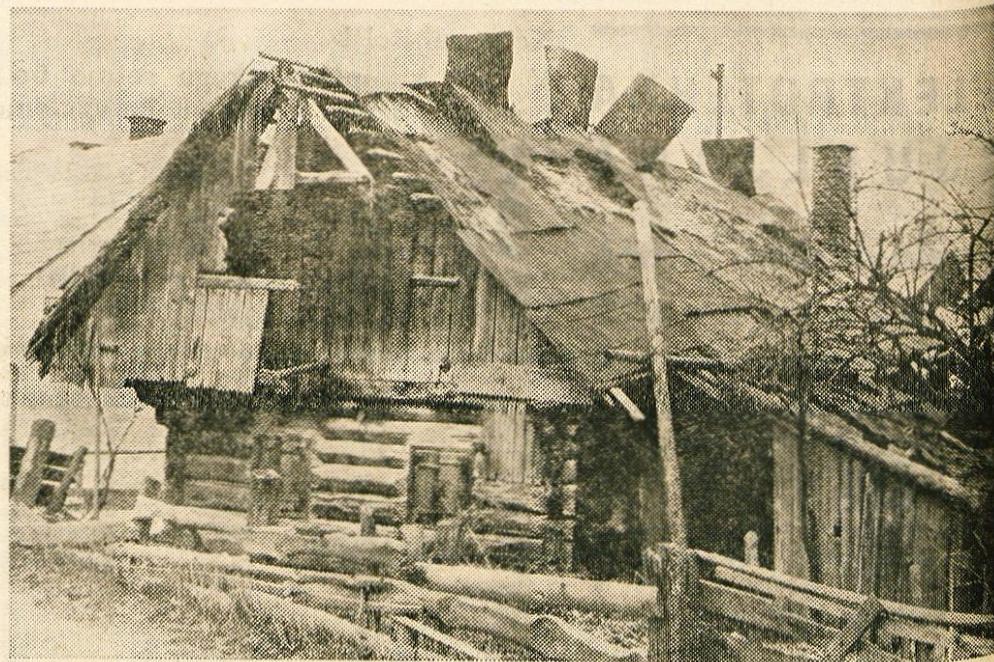
Dr. Albin Bajželj pa opozarja na skrb za čistočo okrog delavnic, gostinskih in trgovskih lokalov. Odpadki sodijo le v koše (kjer so!). Enako pozornost pa zaslužijo prizadevanja za čistočo v okoliških vaseh in naseljih ter ob obrežjih voda.

Program, ki ga je izdelala komisija za izvedbo akcije v Tržiču, obsega 15 točk. Če bodo dosegli, da bodo delovne organizacije in posamezniki dosledno spoštovali ustreerne občinske odloke, se bo že v tem mesecu, ko akcija poteka (med 15. aprilom in 15. majem), marsikaj premaknilo na bolje. Seveda pa zgolj z dobro voljo marsičesa ne bo moč opraviti. Komunalno podjetje bo moralno nekje najti sredstva za nabavo smetarskega avtomobila, si-

cer bo njihovo odvažanje smeti ostalo Sizifovo delo — potegne vetrč in z odprtrega kamiona se zaprašijo smeti po cesti. Biti mora zadost smetnjakov ob vsaki hiši. Lete se da tudi marsikje postaviti tako, da ne kazijo celotne podobe okolice. Potrebno bo namestiti košarice za odpadke pred vsakim lokalom, in to enake. Predvsem pa je potrebno, da prav vsi občani sprejmejo v sebi to akcijo kot nujno, da vidijo v njejem izvajanju korist zase in za svoje soobčane. Šele tedaj lahko pričakujemo, da nekje ne bodo metali odpadkov kar naravnost v Bistrico in jo spremijali v kalnico, da se bodo odgovorni takrat, ko menjajo delavci žarnice na stebrih javne razsvetljave, spomnili, da istočasno lahko očistijo tudi svetlobna telesa, da se ne bo nabralo do 20 cm navlaka, da bodo krajevni veljaki v nekem naselju tržiške občine spoznali, da jim javno odlagališče smeti zraven avtobusne postaje ni ravno v čast, če zbranih odpadkov dalj časa ne odpeljejo itd. Z lučjo bi ne našli tistih, ki so odgovorni, da bi pri novogradnjah vsaj v centru in celo pri najnovejših iz letosnjega leta poskrbeli za to, da bi bili speljani sifoni za odpako pod vodno gladino, ne pa nad njo, še več: fekalije prosto padajo s treh metrov višine in bodo poleti predstavljale raj za vse kategorije insektov in prenaševalce bolezni.

Omenili smo samo nekatere probleme, s katerimi se bodo morali čimprej spopasti. Hote nismo topot nikogar identificirali, ker pričakujemo, da jih bo široka akcija, ki jo jutri v občini začenja, zbulila marsikoga, da bo pogledal okoli hiše (pa ne samo na pročelni, ampak tudi na druge strani), da bodo krajevne skupnosti uresničile načrte na svojih območjih in da bodo za to poskrbeli tudi v delovnih organizacijah. To željo spremljamo akcijo z velikim upanjem, da bo čez mesec dni marsikaj lepše, bolje urejeno, skratka da bo tudi življenje bolj zdravo.

— ok

Ta »hiša« je res v Kranju, in sicer na Primskovem. — Foto: F. Perdan

Še o urejenosti Kranja

Na nedavni plenarni konferenci Turističnega društva Kranj so veliko govorili o urejenosti Kranja in o »cvetkah«, ki še vedno kazijo njeno podobo. Gremo po vrsti. Kanjon Kokre. Za domače in tuje turiste je struga Kokre izredno zanimiva. Vendar pa se v njej zbira vsemogoča navlaka, ki je vanjo mečejo lastniki stanovanjskih hiš in poslovnih prostorov na obeh straneh kanjona. Če bi pobrskali po smeteh, bi kaj lahko ugotovili, od kod so. Kranjskim turističnim delavcem prav tako povzročajo veliko hude krvi tako imenovani »Nomadi na kolesih« ali »ringelšpilarji«, ki s svojimi premikajočimi stanovanji kaj radi zasedejo prostor na levem bregu Kokre ob novem mostu, ki ga uporablja tudi AMD za učenje šoferjev. Kdo jim je dal dovoljenje in kdo bi jim moral poiskati primernejši prostor, sprašujejo. Kasneje smo izvedeli, da nihče. Preskočimo kranjski živilski trg, o katerem bi lahko kar precej pisali, in stare, častiljive fasade v starem delu mesta, ki prav tako niso urejene, čeprav so zaščitene, ter se preselimo na dno Jelenovega klanca, kjer stoji Gabrijeva kovačija. Kovačija propada in najhujšega jo varujejo le »rante«, s katerimi je podprta. Lahko bi se na-

sel nekdo, ki bi kovačijo te usode rešil in s tem izruval precejšnji kranjski kamen spotike. Tudi s tem, da je ob Jezerski cesti še kar precej takšnih kamnov, se moramo strinjati. Mislimo predvsem na propadajoče lesene hiše ob cesti. Na eni od njih je pred kratkim gorelo in je danes zaradi tega bolj podobna pogorišču. Nekaj takšnih okraskov je tudi v Stražišču. Turistični delavci so kritizirali trgovce, ki pogosto puščajo embalažo kar pred lokali. Zaradi nje postanejo že tako ozke kranjske »gase« še ožje. Zadnja večja tarča pa je kranjsko plakatiranje, za katerega že dve leti skrbi Komunalni servis, in sicer na dočlenih mestih. V resnici pa najdemo lepake povsod. Lepajo in pribijajo jih »divji plakaterji« in to največkrat ponoči. Dobrodošla so vsaka vrata, vsak steber, vsak opaž-

Predstavnik Komunalnega servisa je pojasnil, da so nekatera nevarna mesta ob kanjonu Kokre že zavarovali z varnostno ograjo in da bo posebna komisija pregledala kanjon Kokre ter izdelala sanacijski program. Nekaj de-

J. Košnjek

KRANJSKE OPEKARNE KRAJN

sprejmejo takoj:

1. ADMINISTRATORJA V OBRATU STRAZIŠČE

pogoj: srednja strokovna izobrazba

2. ZIDARJA V OBRATU STRAZISČE

pogoj: kvalifikacija

Prijave sprejema uprava v Kranju, Reginčeva 8, v roku 10 dni.

SLOVENIJALE

5% popust
• kredit

Obiščite nas na
Gorenjskem sejmu

POHITVO

GORENJCI!

Vaša tehnična trgovina Jugotehnika vas pričakuje na Gorenjskem sejmu v novih prostorih. Velika izbira celotnega tehničnega blaga po ugodnih cenah vas bo presenetila.

Na svidenje v hali B v Savskem logu

JUGOTEHNIKA

Razpisna komisija
Doma oskrbovancev A. Drolca
Preddvor

razpisuje
prosta delovna mesta in vabi k sodelovanju:

1. vodjo kuhinje — ponovni razpis
2. strežnico-negovalko

Za delovno mesto pod 1. je zaželena višja šola za gostinske delavce in 2 leti prakse, pod 2. dokončana osemletka. Prošnje s potrebnimi dokumenti pošljite upravi Doma oskrbovancev Albina Drolca, Preddvor razpisni komisiji. Razpis velja 15 dni.

Na X. spomladanskem sejmu v delavskem domu v Kranju od 10. do 19. aprila vam s posebnim sejemskim popustom po znižanih cenah nudimo ženske in moške čevlje po najnovejši modi.

KERN STANKO,
Kranj, Partizanska cesta 5.

KOVINOTEHNA

Vaš denar je vreden več pri nakupu na X. spomladanskem sejmu od 10. do 19. aprila v Kranju v paviljonu v Savskem logu

Kovinotehna Celje, blagovnica Fužinar Jesenice

hladilniki — 135 litrov I. a — samo 1090 din
pralni stroji 663 Bio z lepotno napako — 2890 din
televizorji po licenci Körting — 2900 din
el. štedilniki od 440 din dalje

Razen tega ostali assortiment gospodinjske opreme — motorne žage, keramika, kovinska galerterija, bojlerji

- izredni popusti pri nakupu z gotovino
- kredit brez obresti in porokov
- brezplačna dostava na dom
- posebna prodaja blaga z lepotno napako

GO
RE
NJE

Komisija za volitve
in imenovanja
Skupščine občine Kranj

razpisuje na podlagi 57. člena Zakona o srednjem šolstvu (Uradni list SRS št. 18/67 in 20/70) ter na podlagi 89. člena Zakona o osnovni šoli (Uradni list št. 9/68 in 14/69) naslednja prosta delovna mesta ravnateljev:

1. Gimnazija Kranj
2. Mlekarskega šolskega centra Kranj
3. Dijaškega doma Kranj
4. Osnovne šole Simon Jenko Kranj
5. Vzgojno - varstvenega zavoda Golnik

Na razpis se lahko prijavijo kandidati, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

pod tč. 1. in 2.: učitelj srednje šole z visoko izobrazbo ustrezne smeri in vsaj pet let vzgojno izobraževalne prakse;

pod tč. 3.: najmanj višja izobrazba ustrezne smeri in vsaj pet let vzgojno izobraževalne prakse;

pod tč. 4.: učitelj osnovne šole, ki izpolnjuje pogoje; določene po zakonu o osnovni šoli in ima vsaj 5 let vzgojno izobraževalne prakse. Zaželena praksa na višje organiziranih osnovnih šolah;

pod tč. 5.: najmanj srednja vzgojiteljska šola in vsaj pet let vzgojno izobraževalne prakse.

Rok za prijavo je 15 dni po objavi. Kandidati naj vložijo pismene prijave, kolkovane z 1,00 din, življepis, dokazila o strokovni izobrazbi in praksi ter potrdilo o nekaznovanju na naslov: Komisija za volitve in imenovanja skupščine občine Kranj, Trg revolucije 1.

Gozdno gospodarstvo Bled
objavlja prosto delovno mesto
vodja lesnega skladišča

Delovno mesto zahteva poklic gozdarski tehnik in 2 leti prakse v gozdarski operativi.

Vabimo kandidate, naj pošljejo prijave na naslov: Gozdno gospodarstvo Bled. Prijave sprejemamo do uspele zasedbe delovnega mesta.

Gradbeni odbor za drsališče

Na predlog posebnega pravljjalnega odbora so v soboto v hotelu Jelovica na Bledu ustanovili drsalno-hokejski klub. Ustanovitev se je udeležilo okrog 40 predstavnikov organizacij, turističnih delavcev in mladine. Posebno med mladimi je zanimanje za razvoj tega športa v radovljški občini zelo veliko. Za predsednika kluba so izvolili Draga Cerarja, ki je med drugim znan tudi po tem, da je bil eden od ustanoviteljev jeseniškega hokeja. Dogovorili so se, da bo upravni odbor kluba pripravil delovni program, gradbeni odbor pa bo začel pripravljati gradnjo pokritega umetnega drsališča in zimskega plavalnega bazena. Clani na novo ustanovljenega drsalno-hokejskega kluba so prepričani, da bodo delo kluba in gradnjo drsališča podprtje tudi delovne organizacije.

A. Z.

Zabavna prireditev v Kranju

V dvorani kina Center v Kranju bo 23. aprila ob 18. in 20. uri kulturno zabavna prireditev, na kateri bodo nastopili gojenci glasbene šole Kranj, Berta Ambrož, recitatorji in pevski zbor gimnazije Kranj, ansambel Bele vrane, instrumentalni ansambel pod vodstvom Vasja Repinca, narodno-zabavni ansambel Vilija Petriča in pevca Majda Renko in Milan Golob ter Modna revija Gorenjskih oblačil iz Kranja.

D. S.

Živinorejsko veterinarski zavod Kranj razpisuje prosto delovno mesto pospeševalca v kmetijstvu

Kandidat mora imeti poleg ostalih pogojev agronomsko fakulteto, 5 let prakse v kmetijstvu. Osebni dohodki po pravilniku zavoda. Kandidati naj vložijo ponudbe v 15 dneh po objavi.

SLOVENIJALES
5% popust
• kredit

Obiščite nas na
Gorenjskem sejmu
POHIŠTVO

Združena lesna industrija Tržič želi zaposliti

večje število moških in žensk
(kvalificirane in nekvalificirane) in

kvalificiranega zidarja
za zidarska dela v podjetju.

Možnost nastopa dela takoj. Interesenti naj se javijo v splošnem sektorju podjetja, kjer bodo dobili vsa potrebna pojasnila.

Trgovsko podjetje

Murka Lesce

objavlja
prosto delovno mesto

sezonske prodajalke
v kiosku pri Šobcu.

Pogoji: KV trgovska pomočnica, pasivno znanje tujega jezika, lasten prevoz zaradi dostave blaga. Interesenti naj vložijo svoje prošnje na upravi podjetja do 25. aprila.

Konfekcija Kraj Škofja Loka vabi k sodelovanju

1. večje število mlajših delavk

iz okolice Škofje Loke
za strojno šivanje konfekcije
Za priučitev prirejamo 2–3 mesečni tečaj v dopoldanskom oziroma popoldanskem času.

2. dve čistilki

Delamo v novi, moderni tovarni po najnovejši tehnologiji v zelo dobrih delovnih pogojih. Interesentke naj čimprej vložijo prijave ali naj se zglasijo na upravi podjetja v Škofji Loki, Kidričeva 81 (Trata).

Trgovsko podjetje

Murka Lesce

objavlja
prosto delovno mesto

poslovodje

poslovalnice »Pohištvo« Lesce

Pogoji: VK trgovski delavec in 5 let poslovodske prakse ali KV trgovski delavec z 10 let prakso v trgovini, od tega najmanj 5 let kot poslovodja; začlena je praksa v pohištveni stroki. Družinsko stanovanje je zagotovljeno v letu 1972. Interesenti naj svoje prošnje vložijo na upravi podjetja v roku 15 dni po objavi.

Kranj CENTER

14. aprila amer. barv. film DAN ZEMLJSKEGA POSESTNIKA ob 16., 18. in 20. uri

15. aprila amer. barv. film DIABOLIK ob 16., 18. in 20. uri

16. aprila amer. barv. film DIABOLIK ob 16. in 18. uri, premiera franc. barv. filma ASTRAGAL ob 20. uri

Kranj STORŽIC

14. aprila amer. barv. CS film SINOVI MUŠKETIRJEV ob 16., 18. in 20. uri

15. aprila amer. barv. film DAN ZEMLJSKEGA POSESTNIKA ob 16. in 20. uri, DEKLETA ob 18. uri

16. aprila nemški barv. film PEPEK, STRAH IN TREPET ZA PROFESORJE ob 16. in 20. uri, amer. barv. film DAN ZEMLJSKEGA POSESTNIKA ob 18. uri

Kamnik DOM

14. aprila amer. barv. film KRVAVI PLEN ob 18. in 20. uri

15. aprila amer. barv. CS film HUDICEVA BRIGADA ob 17.30 in 20. uri

Kamnik DUPLICA

14. aprila italij. barv. film STIRJE NA LETOVANJU ob 20. uri

15. aprila italij. barv. film STIRJE NA LETOVANJU ob 20. uri

Tržič

15. aprila premiera amer. barv. CS filma NEVARNEJSE OD MOSKIH ob 18. in 20. uri

16. aprila amer. barv. CS film NEVARNEJSE OD MOSKIH ob 18. in 20. uri

Jesenice RADIO

14. aprila italij.-amer. film ŽENA JE IZGINILA

15. aprila angl. barv. CS film ZLOMLJENA KRILA

16. aprila amer. barv. CS film OBESITE GA BREZ MILOSTI

Jesenice PLAVZ

14. aprila nemški barv. film SIROTA S ČUDEŽNIM GLASOM

15. aprila franc.-nem.-italij. barv. CS film KATARINA — DOVOLJ SI LJUBILA

16. aprila franc.-nem.-italij. barv. CS film KATARINA — DOVOLJ SI LJUBILA

Javornik DELAVSKI DOM

14. aprila franc.-nem.-italij. barv. CS film KATARINA — DOVOLJ SI LJUBILA

Dovje Mojstrana

14. aprila nemški barv. film SIROTA S ČUDEŽNIM GLASOM

Kranjska gora

15. aprila italij.-amer. barv. film ŽENA JE IZGINILA

Radovljica

14. aprila slov. barv. film RDECE KLASJE ob 18. uri, angl. barv. film DOBRA KUPCIJA V ITALIJI ob 20. uri

15. aprila amer. barv. film PRERIJA V PLAMENIH ob 20. uri

16. aprila italij. barv. film DRAGO BOM PRODAL SVOJO KOZO ob 20. uri

Bled

14. aprila slov. barv. film NA KLANCU ob 17. in 20. uri

Škofja Loka SORA

14. aprila nem.-italij. barv. film SMRT V RDECEM JA GUARJU ob 18. in 20. uri

15. aprila japon. barv. film TOLPA NASILNEŽEV ob 20. uri

16. aprila japon. barv. film TOLPA NASILNEŽEV ob 18. in 20. uri

Železniki OBZORJE

14. aprila amer. barv. film OPERACIJA LISABONA ob 20. uri

16. aprila amer. barv. film NEPREMAGLJIVI ob 20. uri

PREŠERN NOVO

GLEDALIŠČE

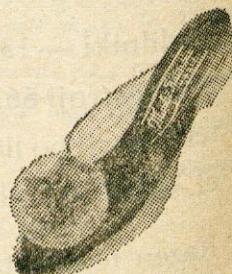
V KRAJNU

SREDA, 14. aprila, ob 16. uri za red DIJASKI II. in ob 19.30 za red KOLEKTIVI — PETEK — A. Strindberg: COŠPODICA JULIJA — gostuje SLG iz Celja.

ČETRTEK, 15. aprila, ob 16. uri za red DIJASKI I. (Iskra) in ob 19.30 za red KOLEKTIVI — PETEK — A. Strindberg: GOSPODIČNA JULIJA — gostuje SLG iz Celja.

MARKIČ KATARINA

izdelava copat

vam nudi bogato izbir ro moških, ženskih in otroških copat po ugodnih cenah na spomladanskem sejmu v Kranju!

PRIPOROČA SE MARKIČ KATARINA, Bečanova 1, Tržič

BAČA

tovarna volnenih izdelkov

PODBRDO

PRODAM

Prodam globok OTROSKI VOZICEK. Stenovec Jože, Zg. Bitnje 73 1821

Prodam težko KRAVO simentalko s četrtim teletom. Hotovlje 38, Poljane nad Škofjo Loko 1822

Prodam dobro ohranjen visok otroški SPORTNI VOZICEK. Jezerska cesta 99, Kranj 1823

Prodam 60 kg težkega PRAŠICA. Jarc, Strahinj 18, Naklo 1824

Prodam šest tednov stare PRASIKE in 1000 kg SENA. Stanovnik, Vincarje 26, Škofja Loka 1825

Ugodno prodam dobro ohraneno HARMONIKO weltmeister, 120 basov, 11/5 registr. Verje 25, Medvode 1826

Prodam visoko brejo KRAVO bohinjko. Čadovlje 7, Golnik 1827

ENODNEVNE PIŠČANCE
vsako sredo, SVEZA JAJCA in 1 LETO STARE KOKOŠI pa tudi ob sobotah po zelo ugodni ceni prodaja valilnica v Naklem.

Prodam nove DESKE za opaže. Suha 24, Kranj 1828

Prodam skoraj nov ŠIVALNI STROJ Mirna, Valjavčeva 8/19, Kranj 1829

Prodam 400 kosov OPEKE zdak. Bajželj Valentin, Sp. Duplje 53 1830

Prodam brezove »STANGE« in »SORE« za vozove. Vasca 11, Vodice nad Ljubljano 1831

Prodam desni STEDILNIK gorenje na drva. Rozman, Trojjarjeva 13, Stražišče, Kranj 1832

Prodam 1 m³ HRASTOVIH DESK, debeline 30 in 50 mm. Moste 17 a, Žirovnica 1833

Prodam kombiniran traktorski ZGRABLJALNIK — OBACALNIK za seno in vprežni OBACALNIK. Sečiščno 14, Tržič 1834

Prodam rabljeno zidno OPEKO. Smledniška c. 64 Kranj 1836

Prodam dva meseca stare PIŠKE. Tupaliče 5, Preddvor 1835

Prodam 500 kg SEMENSKEGA KROMPIRJA cvetnik. Cirče 36, Kranj 1854

Prodam BETONSKO ZELEZO 10 mm. Grad 15, Cerknje 1856

nudi cenjenim potrošnikom na spomladanskem sejmu v Kranju v delavskem domu od 10. do 19. aprila po sejemske cenah: kamgarne za moške obleke, ženske kostime in težke kamgarne za moške in ženske plašče v modnih barvah iz čiste runske volne.

Izkoristite priložnost! Priporočamo se!

Stanovanjska zadruga Sava, Kranj bo razprodala na javni dražbi v soboto, 17. aprila, z začetkom ob 8. uri gradbeni in drug material, nekaj orodja ter 2 mešalca, sekular, stroj za obzagovanje hlobovine, konzolno dvigalo, barako in drugo.

POSESTI

Na Miljah št. 22 pri Senčrju prodam ENOSTANOVANJSKO HISO z vrtom in garažo. Informacije: Jože Kropar, Utik 39 a, n. h., Vodice 1850

Prodam ZAZIDLJIVO PARCELO na Mlaki. Kličite na telefon 21-342 Kranj, vsak dan od 16. ure dalje — Mrkaić

Kupim ZAZIDLJIVO PARCELO v okolici Kranja. Naslov v oglasnem oddelku

1855

KUPIM

Kupim motorno gnojnično ČRPALKO. Naslov v oglasnem oddelku 1837

Kupim VOLA. Rakovec Marija, Zg. Besnica 33 1838

MOTORNA VOZILA

Prodam RENAULT R 8. Britof 150 ali telefon 23-618 1839

Poceni prodam JAWO 90 ROADSTER, letnik 1969 v dobrem stanju. Brane Tomažič, Zupančičeva 12, Kranj 1840

Prodam NSU 1000, letnik 1965. Skokova 9, Stražišče, Kranj 1841

Prodam AMI 8, letnik 1970. Golnik 19 1842

Prodam dobro ohranjen FIAT 750. Predosle 26, Kranj 1843

Prodam poltovorni AVTO FIAT 615 in ZAZIDLJIVO PARCELO v Križah. Naslov v oglasnem oddelku 1844

STANOVANJA

Prodam starejše komfortno STANOVANJE 68 m² v Radovljici v centru mesta. Vprašati v soboto in nedeljo dopoldne. Naslov v oglasnem oddelku 1845

Dekle išče neopremljeno SOBO s posebnim vhodom, souporabo kopalnice, možnostjo kuhanja in pranja v Radovljici ali njeni bližini. E. M., Ljubljana, Kozarje 39 1846

Fantu oddam opremljeno SOBO. Naslov v oglasnem oddelku 1847

V Radovljici vzame inženir v najem SOBO ali manjše STANOVANJE. Ponudbe poslati pod »začasno« 1848

Iščem SOBO v Kranju. Naslov v oglasnem oddelku 1849

Proti prhlijaju in za rast las uporabljajte

DROGESAN

Iasno vodo.

Kozmetična obrt P. Šinkovec Kranj, Prešernova ulica 19

OSTALO

Preklicujem DOBAVNICO Kranjskih opekarn št. 240 in račun št. 138 na ime Kolenc Ivan, Senčur 15 1852

Izdaja in tiska ČP »Gorenjski tisk« Kranj, Ulica Moše Pljade — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 stavba občinske skupščine. — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135 — Telefoni: redakcija 21-835 21-860; uprava lista, maloglasna in naročniška služba 22-152. — Naročnila: letna 32, polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mali oglasi: beseda 1 din, naročniki imajo 10 % popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

Obiščite nas na X.
Spomladanskem sejmu

od 10. do 19. aprila
v Kranju

Industrijski kombinat PLANIKA KRAJN

objavlja prosta delovna mesta:

1. KORESPONDENT V ORGANIZACIJI
2. PRODAJALEC V PRODAJALNI PLANIKA KRAJN II. in
3. PRODAJALEC V PRODAJALNI PLANIKA KRAJN III.

Pogoji pod 1.: srednja upravno administrativna šola z znanjem stenografije, po možnosti z nekaj prakso na takem ali podobnem delovnem mestu, dvomesečno poskusno delo;

pod 2. in 3.: kvalificirani trgovski pomočnik, po možnosti obutvene stroke, dvomesečno poskusno delo.

Kandidati naj pošljajo pismene ali ustne ponudbe v kadrovski oddelki Planike do 24. 4. 1971.

SLOVENIJALES
5% popust
• kredit

Obiščite nas na
Gorenjskem sejmu
POHISTVO

nesreča

NENADOMA STOPIL NA CESTO

V petek, 9. aprila, zjutraj je v Cerkljah voznik mopeda Franc Dolinšek iz Lenarda na Rebri zadel 12-letnega Andreja Šinka s Češnjevka. Nesreča se je pripetila, ko je otrok nena-doma pri hiši št. 35 stopil na cesto. Pri tem je bil otrok huje ranjen in so ga prepeljali v bolnišnico.

PREKRATKA VARNOSTNA RAZDALJA

Na cesti prvega reda pri Orehku se je v petek, 9. aprila, popoldne pripetila prometna nezgoda zaradi prekratke varnostne razdalje. Strnjena kolona vozil se je pri železniškem nadvozu ustavila. Zaradi prekratke varnostne razdalje je voznik osebnega avtomobila nemške registracije Ferenc Mesaroš iz Subotice trčil v avtomobil, ki ga je vozil Drago Matijevič iz Sarajeva. Matijevičeve vozilo se je odiblo še v avtomobil Franca Jemca iz Ljubljane. Pri trčenju je bila ranjena sopotnica v Mesaričevem avtomobilu. Škode je za 10.000 din.

AVTOMOBIL OBSTAL NA STREHI

V petek, 9. aprila, popoldne se je na cesti prvega reda v Podljubelju pripetila nezgoda zaradi neprimerne hitrosti. Voznik osebnega avtomobila avstrijske registracije Roland Harrak iz Salzburga je vozil proti Podljubelju. Zaradi neprimerne hitrosti ga je v preglednem ovinku začelo zanašati v levo, avtomobil je trčil v drsno ograjo in se nato prevrnil na streho. Voznik Harrak in sopotnica Alenka Puhar iz Ljubljane sta bila huje ranjena in so ju odpeljali v ljubljansko bolnišnico. Sopotnika Gregor Tomc in Mojca Tomc iz Ljubljane pa sta bila le laže ranjena. Škode na avtomobilu je za okoli 4.000 dinarjev.

ZANESLO GA JE V OVINKU

Na cesti tretjega reda med Železniki in Podroštom se je v petek, 9. aprila, popoldne pripetila prometna nezgoda vozniku osebnega avtomobila Branislavu Tolarju iz Prtovča. V desnem ovinku je njegov avtomobil zaradi neprimerne hitrosti zaneslo in je trčil v obcestni kamen. Avtomobil je odiblo pod cesto. Voznika so ranjenega odpeljali v bolnišnico. Škode na avtomobilu je za 4000 din.

VOZ NI BIL OSVETLJEN

Na cesti drugega reda med Kranjem in Lahovčami je v petek, 9. aprila, zvečer voznik osebnega avtomobila nemške registracije Srečko Sušnik iz Britofa trčil v zadnji del neosvetljene vprege, ki jo je vodil Andrej Plahuta s Sp. Brnika. Pri trčenju so bili voznik Sušnik ter sopotnika Sonja Rozman in Frenk Šter laže ranjeni.

NEZGODA S KOLESOM

Na cesti drugega reda na Sp. Brniku se je v soboto, 10. aprila, zjutraj pripetila prometna nezgoda, v kateri se je ranil Stanislav Zupanc iz Vogelj. Zupanc se je peljal s kolesom in je nenadoma zavil v levo ter tako zaprl pot avtomobilu, ki ga je vozil Marjan Toporiš s Sp. Bele. Voznik avtomobila je zaviral in hotel kolesarja prehiteti po desni strani, ta pa je nenadoma zapeljal nazaj na desno in trčil v prednji lev blatnik avtomobila. Kolesar je padel in se hudo ranil. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Zahvala

Ob smrti našega dragega očeta, starega očeta in pradeda

Petra Juvančiča

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom za nesebično pomoč, dr. Armeniju, g. kaplanu za obredne in govor. Najlepša zahvala tov. Lavrišu za poslovilne besede ob odprttem grobu, pevcem, gasilcem in vsem, ki ste darovali vence in cvetje ter ga spremili na njegovi zadnji poti.

Žaluoči: sinova Janez in Jože z družinama, hčerki Marija in Ančka ter drugo sorodstvo

Podreča, 12. aprila 1971

STEKLE SO ČEZ POT

Na poljski poti v bližini športnega igrišča v Preddvoru je v nedeljo, 11. aprila, dopoldne voznik mopeda Ivan Vreček s Tupalič zadel 12-letno Anko Ivanec iz Preddvora. Nesreča se je pripetila, ko so pred mopedistom stekle čez pot tri deklice, zadnjo pa je mopedist zadel. Anko Ivanec so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

ČELNO TRČENJE

V nedeljo, 11. aprila, popoldne je na cesti drugega reda med Kranjem in Brnikom v vasi Šenčur voznik osebnega avtomobila Drago Blatnik iz Kamnika pred odcepom za Šenčur prehiteval neki avtomobil. V tem pa je iz nasprotne smeri pripeljala voznica osebnega avtomobila Milena Merlak iz Ljubljane in avtomobila sta čelno trčila. V nesreči sta bila huje ranjena voznik Blatnik in njegova žena. Škode na vozilih je za 11.000 din.

IZZA AVTOBUSA PRED AVTOMOBIL

Pri avtobusnem postajališču v vasi Brode pri Škofji Loki je v nedeljo, 11. aprila, zvečer voznik osebnega avtomobila Ernest Seljak iz Škofje Loke zadel Katerino Sovinc, ki je, potem ko je izstopila iz avtobusa, nenačoma hotela čez cesto. Voznik kljub zaviranju trčenja ni mogel preprečiti. Sovinčev so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

NEZGODA NA AVTOBUSNI POSTAJI

Na cesti JLA v Kranju je v ponedeljek, 12. aprila, popoldne voznik osebnega avtomobila Ivan Luštrik iz Verja pri Medvodah vozil po prometnem pasu, ki je določen za avtobusni promet. Na avtobusni postaji je izza avtobusa stopil pred njegov avtomobil Samo Blagovič, star 8 let, iz Valjavčeve ulice v Kranju. Huje ranjenega Blagoviča so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

PADLA STA S KOLESOM

V nedeljo, 12. aprila, popoldne sta padla s kolesom na cesti tretjega reda v Dvorjah Neža Vreček in pa Milan Vreček, star 6 let. Kolesarka je dečka peljala na svojem po predpisih opremljenem kolesu. Med vožnjo pa se je na prednjih vilicah zrahljala desna stopalka in se zapletla med kolo. Zaradi tega sta oba padla. Neža Vreček se je huje ranila, Milan Vreček pa laže.

Deklica uto-nila v Kokri

V nedeljo, 11. aprila, popoldne se je v bližini hiše št. 34 v Jelenčevi ulici v Kranju igrala z žogo Simona Gorjanc, stara 4 leta. Med igro je deklici žoga ušla in se skotila v Kokro. Simona je stekla za žogo, pri tem pa je pada po strmini v Kokro in utonila. Pri reševanju so sodelovali kranjski gasilci.

Ob zaključku krvodajalske akcije v občini Kranj vsem številnim krvodajalcem, vsem organizatorjem v osnovnih organizacijah Rdečega križa, vsem srednjim, srednje strokovnim in poklicnim šolam, zdravstvenim delavcem ter vsem ostalim, ki so sodelovali in pomagali pri letosnji krvodajalski akciji v imenu številnih bolnikov in poškodovanec.

Iskrena hvala in priznanje

OBČINSKI ODBOR RK
KRAJN

V 69. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož in oče

Johan Šimnovec

črkostavec v pokolu

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, 14. aprila, ob 16.30 iz hiše žalosti na pokopališču Naklo

Strahinj, 12. aprila 1971

Žaluoči: žena Anica, hči Ani in ostalo sorodstvo

Zahvala

Ob boleči in prerani izgubi našega ljubega moža, sina, brata, strica in svaka

Vinka Pogačnika

uslužbenca hotela Creina Kranj

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sošedom, prijateljem in znancem, ki so nama izrazili sožalje, sočustvovali z nami, ga spremili v tako velikem številu do njegovega poslednjega doma, obsuli odprt grob z venci in cvetjem ali na kakršenkoli način počastili njegov spomin.

Zahvaljujemo se gospodu župniku in pevcu za ganljive žalostinke. Hvala tudi kolektivu hotela Creina Kranj, ki se je tako tovariško poslovil od svojega »očka«, posebno pa še direktorju tov. Liebru za tople poslovilne besede. Prav vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala.

Kranj, 12. aprila 1971

Žena Valerija v imenu vsega sorodstva

Obisk pri naših telesnovzgojnih organizacijah

Preložnica v delu TVD Partizan Duplje

TVD Partizan iz Duplja je imel pred dnevi redni letni občni zbor, na katerem so člani pregledali delo v preteklih dveh letih ter sprejeli program za letošnje leto. Predsednik društva tov. Ciril Štular je v svojem poročilu poudaril, da je potrebno v prihodnjem v svoje vrste vključiti še več mladine. Posebno pozornost bodo tudi vnaprej posvetili rokometu, smučanju in namiznemu tenisu. Želijo tudi oživeti delo v atletiki in splošni telesni vzgoji. Problem društva so nedvomno v prvi vrsti strokovni kadri, saj bi delo v posameznih sekcijah še bolje steklo in bi posamezniki dosegali še boljše uspehe.

Rokometno sekcijo, ki je lani dosegla svoj največji uspeh z osvojitvijo drugega mesta v ljubljanski konški ligi, je vodil tov. Rajko Konjar. Postali so tudi pokalni prvaki Gorenjske. Tudi B ekipa je pokazala solidno igro v drugi gorenjski ligi. Letos bodo vključili v to ekipo več pionirjev, lani so dobili novo asfaltno igrišče, letos pa nameravajo dokončno urediti športni objekt s tribuno na vzhodni strani igrišča.

Izredno razgibano delo je bilo tudi v smučarski sekciji, katero je uspešno vodil tov. Janez Kuhar. Najboljše uspehe so dosegli B. Teran, B. Klančnik, T. Rozman in F. Rakovec. Zaradi slabih snežnih razmer so letos organizirali samo društveno tekmovanje v vseh smučarskih disciplinah, kjer je tekmovalo več kot 130 tekmovalcev. Za uspešno delo sekcije se imajo zahvaliti tudi tovarni Elan iz Begunja, ki je nudila določeno pomoč v zadnjih dveh zimah. V prihodnjem, to je v letošnjem poletju, bodo popravili 25-metrsko skakalnicu.

Delo v namiznoteniški sekciji je delno nazadovalo, kar je razvidno tudi iz rezultatov. Tudi tu je čutiti pomajkanje strokovnega kadra.

Ob koncu so sprejeli proračun društva in program dela in menijo, da bo leto 1971 pomenilo preložnico v delu društva in v uspehih.

Za predsednika je bil izvoljen Polde Jeruc.
J. Kuhar

Občinsko prvenstvo v košarki

Na občinskem prvenstvu osnovnih šol občine Jesenice so bili doseženi naslednji rezultati:

Pionirji: Tone Čufar : Mojstrana 37:33, Mojstrana : P. Voranc 26:31, P. Voranc : T. Čufar 44:40.

Vrstni red: 1. P. Voranc —

4, 2. T. Čufar — 2, 3. Mojstrana — 0 točk.

Pionirke: Mojstrana : P. Voranc 23:15, P. Voranc : T. Čufar 12:17, T. Čufar : Mojstrana 12:40.

Vrstni red: 1. Mojstrana — 4, 2. T. Čufar — 2, 3. P. Voranc — 0 točk. Z. Felc

OD NEDELJE DO NEDELJE

NOGOMET — V 3. spomladanskem kolu je edini gorenjski predstavnik v SNL kranjski Triglav neprizakovano osvojil 2 točki v gosteh v igri s Kovinarjem.

V ZCNL pa so nogometaši Tržiča iztržili točko v tekmi s Taborom. Tekma LTH in Nova Gorica je bila preložena.

Pari prihodnjega kola — Triglav : Nafta, LTH : Hrastnik, Bela krajina : Tržič.

ROKOMET — Rokometni Tržič so spet razočarali svoje navijače, saj so na domačem igrišču visoko izgubili s favoritom za 1. mesto ljubljanskim Slovanom.

S 1. kolom so to nedeljo pričele tudi rokometnice v slovenski ligi. Oba gorenjski ekipi sta na domačih igriščih ostali praznih rok.

Rezultati — Tržič : Slovan 13:20, Alples : Branik 6:17, Kranjska gora : Piran 7:20.

Pari prihodnjega kola — Rudar : Tržič, Brežice : Alples, Branik : Kranjska gora.

ODBOJKA — V prvi tekmi na domačem igrišču so Jeseničani premagali ekipo Vukovarja s 3:1.

Par prihodnjega kola — Kaštela : Jesenice.

- dh

Še vedno v rekorderski formi

Za zaključek zimske sezone, ki po številu tekmovanj ni bila preveč bogata, so plavalci Triglava izvedli še odprt klubski štoping, na katerem je nastopilo 30 najboljših kranjskih plavalcev. Čeprav je vrh sezone že mimo, je bila dosežena vrsta dobrih rezultatov. Namen štopinga pa je bil dosežen s kar petimi republiškimi rekordi v različnih kategorijah. To je najboljši dokaz, da plavalcem pozimi primanjkuje tekmovanje in se morajo zatekat v take oblike nastopov, da lahko pokažejo, koliko so po šestih mesecih dela napredovali.

Porenta Rebeka je na 100 m delfin postavila rekorda za ml. in st. mladine s časom 1:15,9; to je obenem najboljši rezultat, ki ga je v Sloveniji kdajkoli dosegla kaka plavalka, vendar pa zaradi ne razumljivo preostre norme ne bo priznan še kot članski rekord.

Sandi Troha je rekordu na 200 m mešano dodal še drugač na 400 m (5:51,4) za st. pionirje, kar pomeni, da je najbolj vsestran plavalec-pionir v Sloveniji.

Tudi Lidija Svarc je končno uspelo pridružiti rekordu na 200 m prsno še na 100 m (1:20,6), ki ji ga je večkrat odvzela Kranjčanka Mandeljčeva.

Rezultati — moški: 200 m kravl: 1. Košnik S. 2:10,6, 2. Artač B. 2:20,5; 200 m prsno: 1. Slavec T. 2:49,2, 2. Zupanc S. 2:54,6; 100 m prsno: 1. Grošelj B. 1:15,4; 200 m mešano: 1. Strgar J. 2:53,5; 400 m

kravl: 1. Slavec J. — 5:30,4; 400 m mešano: 1. Troha S. 5:51,4; ženske: 200 m kravl: 1. Virnik N. 2:34,8, 2. Mandeljč J. 2:38,8; 100 m prsno: 1. Švarc L. 1:20,6, 2. Pajntar B. 1:23,9; 100 m delfin: 1. Porenta R. 1:15,9, 2. Marič V. 1:31,6; 200 m mešano: 1. Pečjak B. 2:49,5, 2. Sarabon B. 3:10,2; 100 m kravl: Porenta R. 1:08,8, 2. Pajntar B. 1:19,4. SK

Prijateljski vaterpolo

Tri zmage Triglava

V okviru priprav za novo sezono so vaterpolisti Triglava odigrali tri tekme.

PIONIRJI Triglav : Primorje 11:1 (4:0, 1:0, 4:1, 2:0).

Katastrofalen poraz gostov z Reke je rezultat izvrstne igre mladih vaterpolistov Triglava. Za domačine so bili uspešni: Stariha 4, J. Svegelj 3, Strgar 2, Hribar in Kuhar po enega.

MLADINCI: Triglav : Primorje 8:5 (2:0, 3:1, 0:2, 3:2).

To je bila lepa in zanimiva igra. Zmagali so domačini zaradi boljše igre v prvih dveh

četrtinah. Zadetke so dosegli: M. Malavašič 4, Švarc 3, Z. Malavašič 1.

CLANI: Triglav : Koper 22:5 (7:1, 9:1, 2:1, 4:2).

Tudi v tem srečanju so Kranjčani odlično zaigrali v prvih dveh četrtinah, ko so si že zagotovili visoko zmago. V nadaljevanju pa so nekoliko popustili. Triglav je igral v naslednjem postavi: Bulovec, Torkar, Košnik, Kodek 4, Balderman 5, Velikačne 5, Rebolj 7 in Nadižar 1.

Vse tri tekme je uspešno vodil Marjan Pičulin iz Kračna. P. Didić

Občinsko prvenstvo pionirjev v košarki

OŠ Stane Žagar in OŠ Lucijan Seljak

Telovadnice osnovnih šol — Senčur, Stane Žagar in Lucijan Seljak — so bile preteklo soboto prizorišče področnega košarkarskega festivala in hkrati občinskega pionirskega prvenstva. Nastopilo je 8 moških in 6 ženskih pionirskih ekip, ki so se borile

za naslov občinskega prvaka in pravico nastopa na gorenjskem prvenstvu, ki bo danes v telovadnici osnovne šole na Trati (Skofja Loka). Naslov najboljšega v občini so si pri pionirkah priborile osnovna šola Lucijan Seljak, medtem ko je prvo mesto pri pionirjih pripadlo ekipi OS Staneta Žagarja.

Rezultati — pionirke: OS L. Seljak I : OS L. Seljak II 19:22, OS St. Žagar : OS F. Prešeren 38:11, OS Senčur : OS Cerkle 14:18, OS L. Seljak II : OS St. Žagar 15:14, OS St. Žagar : OS Cerkle 17:18, OS L. Seljak II : OS Cerkle 20:14. **Vrstni red:** 1. OS Lucijan Seljak II, 2. OS Cerkle, 3. OS Stane Žagar itd.

PIONIRJI — finale: OS L. Seljak I : OS F. Prešeren 20:22, OS St. Žagar : OS L. Seljak II 34:14, OS L. Seljak I : OS L. Seljak II 22:28, OS St. Žagar : OS F. Prešeren 32:24. **Vrstni red:** 1. OS Stane Žagar, 2. OS Franca Prešeren, 3. OS Lucijan Seljak II itd. — dh

Sah

Pričelo se je gorenjsko prvenstvo

V soboto se je pričelo letošnje šahovsko prvenstvo Gorenjske za posameznike. Na prvenstvu sodeluje 12 igralcev iz Kranja, Tržiča, Radovljice in Lesc. Pet kol bo odigranih v Lescah, štiri v Kranju in dve v Preddvoru.

Rezultati — I. kolo: Djordjević : Zbil remi, Mali : Roblek 0:1, Vojčič : Presterl 1:0, Bukovac : Strle remi, Matjašič : Šiftar remi, Simčič : Harinski odloženo; II. kolo:

Zbil : Harinski 0:1, Šiftar : Simčič remi, Strle : Matjašič remi, Presterl : Bukovac 0:1, Roblek : Vojčič remi, Djordjević : Mali prekinjeno; III. kolo: Mali : Zbil 1:0, Vojčič : Djordjević remi, Bukovac : Roblek remi, Matjašič : Presterl prekinjeno, Simčič : Strle 0:1, Harinski : Šiftar odloženo.

V vodstvu so Vojčič, Bukovac, Roblek in Strle, ki imajo po 2 točki. F. Štagar

KOLESARSTVO

Obveščamo vse ljubitelje kolesarstva, da bo izbirna dirka začetnikov v sredo, 14. aprila, in v sredo, 21. aprila, ob 16. uri na progi Kranj — Besnica — Kranj. Start bo pred skladiščem Merkurja pri železniški postaji.

Kolesarski klub Kranj

1 v p r a š a n j e 3 o d g o v o r i

To pot smo za našo rubriko izbrali tri prodajalce v poslovalnicah podjetja Tobak ali preprosto tri »trafikante«. Poiskali smo jih v Škofji Loki, Kranju in v Tržiču. Hoteli smo vedeti, zakaj so se zaposlili kot prodajalci v trafikah, koliko zaslužijo in ne nazadnje česa največ prodajo.

Irena Bozovičar, 25 let, prodajalka v poslovalnici Tobak na Trati: »Zaposli la sem se šele pred dobrim mesecem in še to le honorarno za nekaj mesecev. Redni uslužbenec je v bolniški. Delam od pol šestih zjutraj do pol treh popoldan. V trafiki prodajamo cigarete, časopise, šolske potrebščine, igrače, galanterijo in v zadnjem času celo nogavice in trikotažo. Ker je trafika ob avtobusni in železniški postaji, gre mimo veliko ljudi, zato tudi dosti prodamo. Največ kupujejo cigarete in dnevne časopise. Tudi Tovariš, Arena, Zvitorepec in Antena gredo dobro v denar. Kupujejo jih predvsem mlajši bralci. Ker sem plačana od prometa, mislim, da bom dobro zaslužila.«

Knific Zvone, 33 let, prodajalec v poslovalnici podjetja Tobak v Tržiču: »Že osem let sem zaposlen na tem delovnem mestu in vseskozi prodajam v trafiki v Tržiču. Z delom in z dohodki sem kar zadovoljen. Drugo delo bi težko opravljal, ker sem invalid. Delam od sedmih do osemnajstih, v nedeljo pa od sedmih do devetih. Plaćan sem od prometa in zaslužim malo čez 100 starih tisočakov. Največ prodam dnevnih časopisov,

predvsem Dela. Tržičani radi berejo tudi Tovariš, TT in druge slovenske revije. Časopisi iz drugih republik pa v glavnem ostajajo.«

Nadižar Jožica, 30 let, prodajalka v poslovalnici Tobak v Kranju: »Službo pri podjetju Tobak sem nastopila šele s 1. aprilom. Pred tem sem bila več let doma. Že dolgo sem želela postati prodajalka. Sedaj se mi je želja uresničila. Tudi delovni čas je ugoden, saj delam od pol šestih zjutraj do pol dveh. Popoldan prodaja uslužbenka, ki je honorarno zaposlena. Prodajamo samo časopise. Največ prodamo časopisa Delo in revije Stop, Tovariš, Antena, Adam in Eva, medtem ko gredo časopisi, tiskani v drugih jezikih zelo slabo v prodajo. Plaćana sem od prometa. Ker prodaja dobro teče, upam, da bom zaslužila precej čez sto tisočakov.«

L. Bogataj

Julija nov hotel v Škofji Loki

Poslopje novega Transturistovega hotela v Škofji Loki vse bolj dobiva svojo pravo podobo. Po predvidevanjih bi moral biti hotel že odprt, a ni šlo vse po načrtih. Zdaj se na vso moč trudijo, da bi bila otvoritev julija.

Novi hotel bo za Loko nedvomno velika pridobitev. Imel bo okrog sto postelj, restavracija pa 550 sedežev. Poleg tega se bodo gostje lahko kopali v pokritem bazenu, na voljo pa bo tudi savna, ki je pri nas še precejšnja redkost. Hotel, v katerem bodo tudi prostori podjetja Transturist, bo veljal 26 milijonov din.

— jg

40 000 obiskovalcev

Po podatkih uprave Gorenjskega sejma si je letošnji X. spomladanski sejem v Kranju, ki so ga odprli v soboto popoldne, v treh dneh ogledalo skoraj 40 tisoč obiskovalcev. Razstavljavci oziroma prodajalci so zabeležili okrog 300 milijonov starih dinarjev prometa. Pričakujejo, da še bo promet povečal v zadnjih dneh sejma, ker so mnogi razstavljene izdelke že rezervirali. Med obiskovalci je letos največje zanimanje za kmetijsko mehanizacijo in tehnično blago. Zanimivo je tudi, da si je sejem v delavskem domu za zdaj ogledalo okrog 60 odstotkov obiskovalcev (od 40 tisoč), nasprotno pa so razstavljavci v Savskem logu zabeležili prek 220 milijonov starih dinarjev prometa.

Praznovanje 30-letnice vstaje v škofje- loški občini

V sredo, 7. aprila, je imel odbor za proslavo 30-letnice vstaje v škofjeloški občini svojo drugo sejo. Na seji so sprejeli koledar prireditve in razdelili denarna sredstva tistim organizacijam, ki nimajo dovolj lastnih. V program praznovanja so se vključila vsa društva in sekcije iz Škofje Loke in obeh dolin. Prizvedbi sodelujeta tudi občinski sindikalni svet in občinska organizacija ZMS.

Osrednja proslava bo 22. julija v Škofji Loki. Na proslavo bodo povabili predstavnika iz republike, ki bo imel ob tej priložnosti krajši govor. Prav tako bodo pripravili proslavo v Selški in Poljanski dolini.

V program prireditve so vključili tudi proslavo 30-letnice ustanovitve OF, ki bo 27. aprila v Ljubljani. Na to prireditve bodo z avtobusi odpeljali najstarejše aktiviste in prvoborce. — jg

GORENJSKA ALPINISTIČNA ODPRAVA V HINDUKUŠ

ISTOR-O-NAL

Športci prvi osvojili glavni vrh te zanimive gore. Povzeli so se tudi na oba stranska južna vrhova. Isto leto sta skušali osvojiti vrhove Istor-o-Nala še dve alpinistične odprave, vendar brez uspeha. Japonskim alpinistom so preprečile vzpon s severne strani visoke ledene in skalne stene severnih in vzhodnih vrhov Istor-o-Nala.

KAVA ŽIVILĀ
V NOVI
EMBALAŽI
ŠE
BOLJŠA

Pred desetimi leti je prvi človek poletel k zvezdam

V ponedeljek, 12. aprila, je preteklo deset let, odkar je prvi Zemljjan poletel med zvezde in obkrožil Zemljo. To je bil sovjetski pilot Jurij Gagarin, 12. aprila 1961. leta, ob deveti uri in sedem minut, je zapustil bajkansko izstrelilico in za 108 minut izgubil svojo zemeljsko težo ter se predal vesolju. Gagarin je postal Kolumb vesolja in Ikarus sodobne zgodovine. S tem se je začela doba vesoljskih poletov, o katerih so tisočletja sanjali znanstveniki. Hoteli so postati enaki pticam, zvezdam in bogovom. Zeleli so stopiti na druge planete. Zato je nosil Jurij Gagarin s seboj vse njihove

želje in jih na nepozabni 12. april 1961 uresničil.

Gagarinu so sledili številni ameriški in sovjetski vesoljski potniki. Nekaterih ni več med živimi. Tudi Jurija Gagarina ne. Vendar človeška misel ni odnehalo, dokler Neil Armstrong ni stopil na Lunino tla, kasnejši ameriški vesoljski potniki pa so njegov podvig že ponovili. Človeška misel pa vira dalje. Človek se želi spoznati z Marsom, Venero in ostalimi planeti.

Zaradi velikega enkratnega Gagarinovega poleta okrog Zemlje praznuje človeštvo vsako leto 12. aprila svetovni dan kozmonavtike, dan najmlajše in najdražje znanosti med znanostmi. — jk